

JAARVERSLAG 2022

De Mussen

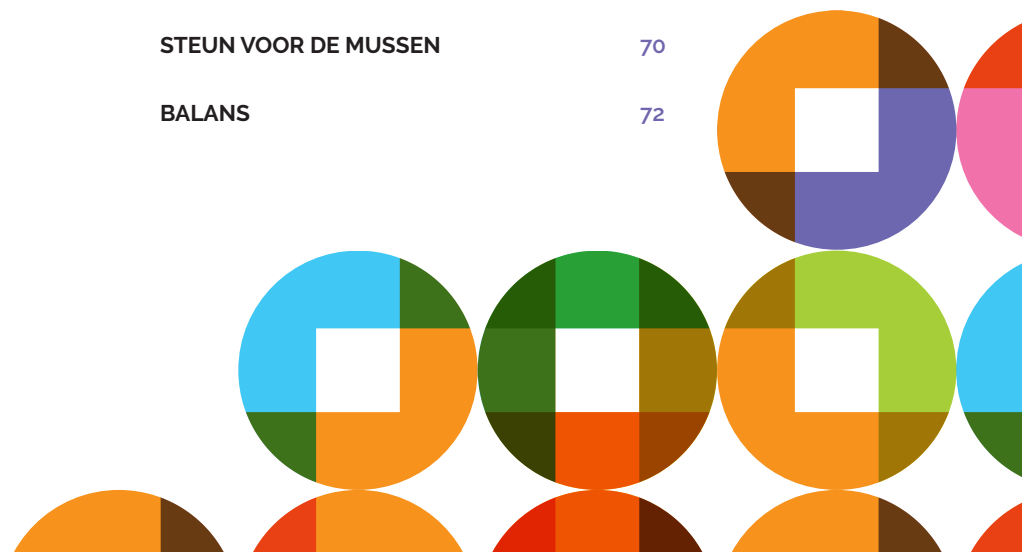
Huis van de buurt, Thuis in de buurt

DE VOLGENDE FONDSSEN STEUNDEN DE MUSSEN IN 2022:

INHOUD

VOORWOORD DOOR DE VOORZITTER	04
ORGANISATIE DE MUSSEN	08
• Medewerkers	08
PROGRAMMALIJNEN IN DE MUSSEN	12
BUURTCENTRUM DE MUSSEN	14
• Kinderen	14
• Jeugdeducatie	24
• Kinderopvang De Mussen	28
• Meiden	34
• Tieners en Jongeren	36
• Volwassenen / Ouders	40
• Schilderswijk Moeders	41
• Opvoedondersteuning	54
• Ouderbetrokkenheid	55
• Extra volwassenactiviteiten	56
• Cursusaanbod	58
• Werkplaats	60
BUURTSPOORTVERENIGING DE MUSSEN	66
STEUN VOOR DE MUSSEN	70
BALANS	72

VOORZITTER BESTUUR ROLF SCHUURMAN

VOORWOORD

Beste lezer,

Afgelopen jaar is er weer veel gebeurd bij De Mussen; een veelheid aan activiteiten georganiseerd door onze medewerkers en veel vrijwilligers in en rond ons prachtige multifunctionele gebouw.

Elke week zijn er verschillende activiteiten voor iedereen, jong en oud, in de Schilderswijk en komen er 2.000 bezoekers in ons buurtcentrum. In het jaarverslag vindt u hier een overzicht van.

2022 was een zwaar jaar voor veel mensen vanwege de hogere kosten en met name de extreem hoge energielasten. Ook de mensen in de Schilderswijk zijn hierdoor hard getroffen. De term energiearmoede was een veelgebruikte term. Zo blijkt dat de Schilderswijk nog steeds een buurt is waar mensen het lastig hebben om rond te komen en wonen er kinderen die het minder goed hebben dan anderen. Dat maakt weer duidelijk dat ons werk hard nodig is.

De Mussen is in al de jaren van haar bestaan kleinschalig gebleven, met weinig bureaucratie en overhead, om juist de mens centraal te kunnen stellen en daarmee de menselijk maat niet te verliezen. Daardoor staan we dicht bij de mensen en hebben zo de gelegenheid de individuele mens te ontmoeten en waar nodig te helpen en ondersteunen.

Wij hebben het wel eens over de Mussenmethodiek. Ik denk dat dit de kern is; er gewoon zijn voor de mensen en ze helpen waar nodig. Dat is het kerndoel van De Mussen: een 'thuis' bieden voor mensen uit de Schilderswijk, waar iedereen ongeacht haar of zijn afkomst zich kan ontplooiën en ontwikkelen in een veilige omgeving en een steuntje in de rug kan krijgen.

Vorig jaar zijn wij gestart met de verduurzaming van ons pand. Dat is hard nodig vanuit het oogpunt van het klimaat. Ook wij willen een bijdrage leveren aan de verduurzaming en de energietransitie. Bij dit project willen wij ook de mensen uit de wijk te betrekken. Zo hebben wij een wekelijks energiespreekuur opgezet waar bewoners met al hun vragen terecht kunnen. Verder willen wij bewoners helpen met het verduurzamen van hun huis en het besparen van energie. Op ons dak willen wij zonnepanelen plaatsen. Deels voor onszelf, maar ook willen we de gelegenheid bieden voor het oprichten van een sociale energiecoöperatie. Deze coöperatie is gericht op de wijkbewoners. Met de door de zon opgewekte energie kunnen bewoners meedoen aan de energietransitie, direct besparen op hun energiekosten en ook een bijdrage leveren aan het klimaat.

Ook wil ik stilstaan bij een aantal prachtige projecten die wij vorig jaar hebben opgezet:

Vreedzame Wijk

De Mussen neemt samen met drie omliggende scholen, de politie en de Gemeente Den Haag deel aan de stuurgroep van de Vreedzame Wijk. Het doel van de Vreedzame Wijk is om gezamenlijk met professionals, ouders en kinderen te werken aan het verbeteren aan een veilig opgroeiklimaat in de wijk en het vergroten van sociale betrokkenheid. In 2022 is de samenwerking geïntensiveerd.

Samen Kansrijk en Gezond Schilderswijk – FNO

De Schilderswijk Moeders zijn onderdeel van ons programma Samen Kansrijk en Gezond in de Schilderswijk (SKGS). Een deelprogramma hieruit is Goede Start Ouder en Kind. In dit onderdeel richten we ons op gezinnen met kinderen tussen de 0 en 4 jaar. Tijdens de eerste 4 levensjaren van de kinderen blijven deze gezinnen vaak buiten beeld. Vanuit De Mussen ontwikkelen we hier een aanbod op samen met de gezinnen, de Schilderswijk Moeders en professionals uit de wijk. In 2022 hebben we hiervoor een nieuw netwerk opgebouwd.

Vrouwenacademie

De Vrouwenacademie geeft gemotiveerde vrouwen, veelal zonder startkwalificaties, de mogelijkheid om zich te kunnen ontwikkelen en ontplooien tot waardevolle medewerkers op de Nederlandse arbeidsmarkt. Zij krijgen ondersteuning aangeboden bij het verbeteren van de Nederlandse taal, rekenen, digitale vaardigheden, empowerment en werknemersvaardigheden. In 2022 hebben zich 86 kandidaten voor de Vrouwenacademie aangemeld.

Huiswerkbegeleiding

In overleg met de scholen organiseert De Mussen twee keer per week na school huiswerkbegeleiding voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Enthousiaste vrijwilligers begeleiden kinderen bij het maken van hun huiswerk, werkstukken en presentaties. Wekelijks kwamen ruim 40 kinderen voor huiswerkbegeleiding.

TalentenTent!

De TalentenTent! is het talentontwikkelingsprogramma van De Mussen. Hier kunnen kinderen zich verdiepen in verschillende kunstdisciplines en hun talenten ontdekken en ontwikkelen. Sommige kinderen doen een heel jaar een cursus, anderen wisselen af.

Al deze projecten zijn gericht op het stimuleren van ontwikkeling, participatie, zelfredzaamheid en sociale cohesie en hebben daarmee een grote maatschappelijke waarde.

De projecten worden deels gefinancierd met Europees geld. Wij hebben sinds een aantal jaren een samenwerkingsverband met een aantal Europese partners om gezamenlijk projecten op te zetten en op die manier Europees geld naar de Schilderswijk te halen. Dat vergt een enorme inzet, maar het levert ook mooie projecten op.

De Mussen bruist dus weer van de activiteiten. Dat gebeurt dankzij de enorme inzet van onze werknemers en de vele vrijwilligers. Zij doen geweldig werk. Daar wil ik mijn dank voor uitspreken.

Tot slot wil ik ook mijn dank uitspreken aan de donateurs, de gemeente Den Haag en de vele fondsen die ons steunen.

ROLF SCHUURMAN

Voorzitter bestuur

ORGANISATIE DE MUSSEN

MEDEWERKERS

Buurtcentrum De Mussen

Het multiculturele team van ons buurtcentrum bestond in 2022 uit 25 medewerkers (20,9 FTE). In diversiteit zijn de collega's qua leeftijd en achtergrond een goede afspiegeling van de Schilderswijk. Die diversiteit draagt eraan bij dat we de wijk kennen en goed contact hebben met de wijkbewoners.

Kinderopvang De Mussen

Bij Stichting Kinderopvang De Mussen zorgden het afgelopen jaar gemiddeld 7,4 medewerker (6,5 FTE) voor de opvang van peuters en kinderen buiten schooltijd.

Leerwerkbedrijf

Bij het Leerwerkbedrijf van De Mussen waren in 2022, 13 medewerkers (11,7 FTE) via de Stipbanenregeling van de gemeente Den Haag, werkzaam. Werkloze mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt krijgen via deze regeling de kans om werkervaring op te doen.

Voor De Mussen zijn deze extra collega's een welkome aanvulling om alle werkzaamheden bij beheer, receptie, administratie, het jeugdwerk, de buurtsportvereniging, de kinderopvang, etc. uit te voeren. De STIP-regeling is zowel voor De Mussen als voor de mensen zelf van grote waarde!

"Ik ben erg tevreden met mijn huidige werk maar ik zal De Mussen nooit vergeten. De mensen, de sfeer, de omgeving, het blijft geweldig. De Mussen zit echt in mijn hart en het heeft mij echt geholpen met sommige worstelingen in mijn leven"

Michelle, voormalig STIP-medewerkster

Vrijwilligers

Onze vrijwilligers zijn trouw. Sommigen zijn al jarenlang actief betrokken bij De Mussen. Het verloop in het vrijwilligersbestand is beperkt. Onze vrijwilligers zijn een goede afspiegeling van de samenleving; van jong tot oud met veel verschillende achtergronden. Aan het eind van het jaar waren ruim 150 vrijwilligers betrokken bij onze activiteiten. Afhankelijk van hun taak of project kregen zij training, begeleiding en intervisie voor hun onmisbare rol binnen ons buurtcentrum.

Stagiaires

In 2022 liepen 59 stagiaires van verschillende mbo- en hbo-opleidingen stage bij De Mussen. Daarnaast had De Mussen ook dit jaar weer maatschappelijke stageplaatsen voor middelbare scholieren. Veel stagiaires blijven ook na hun stageperiode betrokken bij De Mussen als vrijwilliger.

Vakkrachten

Bij De Mussen verzorgen tientallen vakkrachten verschillende cursussen onder andere voor de Talententent!, de Zomerschool, het Leerkansenprofiel en de Buurtsport Vereniging (BSV).

Samenwerking

De Mussen werkt samen met tal van organisaties in en buiten de Schilderswijk. Organisaties vanuit verschillende domeinen: scholen, zorg, welzijn, politie. Dit doen we om de wijkbewoners en de betreffende organisaties snel met elkaar te verbinden waardoor activiteiten kunnen worden vormgegeven, vragen snel worden beantwoord en of steun/hulp tijdig kan worden ingezet. Vanuit de verschillende teams binnen De Mussen is er in 2022 veel geïnvesteerd in het onderhouden en uitbreiden van de samenwerking met onze partners. Een aantal mooie voorbeelden van samenwerkingen zijn:

Samen Schilderswijk; de kloof tussen de leefwereld van bewoners en de systeemwereld van de hulporganisaties is groot. De Schilderswijk Moeders zetten actief in op het verkleinen van de afstand tot deze systeemwereld en vormen hiermee een brugfunctie tussen beide werelden. Met onze vaste partners vormen we Samen Schilderswijk en komen we maandelijks bij elkaar om casuïstiek te bespreken.

Vreedzame wijk; in 2022 is de samenwerking met omliggende scholen en andere instellingen in de wijk geïntensiveerd. Samen met de partners streven we naar een vreedzame Schilderswijk waarbij professionals, ouders en kinderen werken aan het verbeteren aan een veilig opgroei-klimaat in de wijk en het vergroten van sociale betrokkenheid.

De Buurtsportcoach; werkt nauw samen met Gezondheidscentrum De Rubenshoek en De Koning. De Buurtsportcoach houdt hier wekelijkse

gezondheidssprekuren en begeleidt patiënten naar een gezonde(re) leefstijl. Ook heeft de Buurtsportcoach de samenwerking met huisartsen, wijkcentra, fysiotherapeuten en andere zorgaanbieders verder uitgebouwd door op het gebied van bewegen en gezondheid voor (pre) diabeten tweewekelijks een gezamenlijke bijeenkomst te houden met als doel meer wijkbewoners aan het bewegen te krijgen.

Samen Kansrijk en Gezond in de Schilderswijk (SKGS); de Schilderswijk Moeders zijn onderdeel van ons programma Samen Kansrijk en Gezond in de Schilderswijk (SKGS). Een deelprogramma hieruit is Goede Start Ouder en Kind. In dit SKGS programma onderdeel richten we ons op gezinnen met kinderen tussen de 0 en 4 jaar. Deze gezinnen worden vaak pas bereikt wanneer de kinderen naar de basisschool gaan. Tijdens de eerste 4 levensjaren van de kinderen blijven deze gezinnen vaak buiten beeld. Vanuit De Mussen gaan we hier een aanbod op ontwikkelen samen met de gezinnen, de Schilderswijk Moeders en professionals uit de wijk. In 2022 hebben we hiervoor

"De Mussen helpt mij om het huis uit te gaan en positiviteit in mijn leven te ervaren. Mijn werk bij De Mussen brengt mij weer onder de mensen. Want ik wil graag helpen en daarmee anderen ook gelukkig maken, bij De Mussen kan dat. Dat maakt mij gelukkig"

Sunil, vrijwilliger

"Vanuit Syrië ben ik via Duitsland naar Nederland gekomen en momenteel verblijf ik in een opvangcentrum en ben ik aan het studeren voor een toelatingsexamen. Ik ben vrijwilliger bij De Mussen en na twee weken afwezig te zijn geweest vanwege studie begon ik de mensen van De Mussen echt te missen. Omdat ik verder niemand hier heb voelt De Mussen als familie voor me"

Emin, vrijwilliger

een nieuw netwerk opgebouwd waardoor er veel nieuwe netwerkpartners zijn aangehaakt: CJG en het Consultatiebureau van de Gemeente Den Haag, Ella Verloskundige Zorg, Ervaringsdeskundigen, FNO, Gezond en Gelukkig Den Haag, de Haagse Hoge School, GGD Haaglanden nu niet zwanger, JIP, Loket voor Jonge Moeders, LUMC, de Schilderswijk Moeders, Siriz, St MEE, St. Multiculturele Vrouwen Schilderswijk, TNO/Centering Pregnancy.

VrouwenAcademie; binnen de vrouwen-academie werken we nauw samen met vrouwenorganisaties, de belangrijkste werkgevers in de zorg en kinderopvang, De Gemeente Den Haag OCW, mbo Rijnland en OppStap. Het samenwerkingsverband wordt geleid vanuit De Werkplaats van De Mussen en mede gemonitord door het Verwey Jonker Instituut.

Europees; binnen diverse projecten bij De Mussen werken we met tal van Europese partners samen in België, Frankrijk en Engeland.

Netwerk Gezond en Gelukkig Den Haag;

De Mussen is aangesloten bij het netwerk van Gezond en Gelukkig Den Haag. In september 2022 hebben we een presentatie geven over de Schilderswijk Moeders en ons programma Samen Kansrijk en Gezond in de Schilderswijk (SKGS) tijdens de digitale bijeenkomst van de preventietafel. Uit dit netwerk zijn er verkennende gesprekken gevoerd met de zorgverzekeraars CZ en VGZ.

Bovenstaande samenwerkingsverbanden worden later in het jaarverslag uitgebreider beschreven.

Leden

Wijkbewoners kunnen lid worden van Community De Mussen. Als lid kunnen zij deelnemen aan de cursussen bij De Mussen. Houders van een Ooievaarspas krijgen korting op het lidmaatschap.

PROGRAMMALIJNEN IN DE MUSSEN

De Mussen biedt haar activiteiten aan langs verschillende programma-lijnen: Participatie, Kunst & Cultuureducatie, Bewegen & Gezondheid en Natuur & Techniek

Participatie

Het programma Participatie is gericht op actief en zelfredzaam kunnen deelnemen aan de samenleving. Bij alle activiteiten voor kinderen en jongeren in De Mussen is er aandacht voor de ontwikkeling van sociale en communicatieve vaardigheden: leren spelen en delen, leren omgaan met boosheid en ruzie, je eigen grens en die van een ander respecteren. Voor de toekomst van de kinderen is het bovendien belangrijk om voldoende zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld te ontwikkelen. In de pedagogische aanpak van de jeugdwerkers wordt hier veel aandacht aan besteed. Kinderen, jongeren en ouders hebben invloed op ons programma-aanbod. De Mussen biedt buurtgroepen en zelforganisaties ruimte en faciliteiten.

Bewegen & Gezondheid

Voor een gelukkig en zelfstandig leven is een goede gezondheid erg belangrijk. Met de programmalijn Bewegen & Gezondheid wil De Mussen een bijdrage leveren aan de verbetering van de gezondheid en het welzijn van wijkbewoners. Bij sport- en beweegactiviteiten ontwikkelen kinderen en jongeren daarnaast belangrijke sociale vaardigheden. Zo leren zij onderdeel te zijn van een team, om te gaan met regels, met winnen en verliezen en de grenzen van de ander en zichzelf te respecteren. Naast het sportaanbod wordt ook voorlichting gegeven over een gezonde levensstijl. Het laatste is van belang in een wijk waar veel mensen chronisch ziek zijn en wijkbewoners meer dan gemiddeld kampen met overgewicht en obesitas.

Kunst & Cultuureducatie

Door middel van een gevarieerd kunst- en culturaanbod streeft De Mussen ernaar dat kinderen en jongeren zich leren uiten in diverse kunstvormen. Hierdoor worden creatieve denkprocessen bevorderd. Kunst- en cultuureducatie kan kinderen en jongeren ondersteunen bij het ontwikkelen van een eigen identiteit.

Door middel van kunst en cultuur leren zij zichzelf goed uitdrukken. Ook leren ze open te staan voor anderen. In deze programmalijn komen ook algemene vaardigheden aan bod zoals de ontwikkeling van de (fijne) motoriek, (zelf)reflectie en het belang van oefening, doorzettingsvermogen en discipline. Kinderen en

jongeren leren wat ervoor nodig is om samen iets moois te maken en hoeveel plezier er valt te beleven aan het maken van kunst.

Natuur & Techniek

Dit programma richt zich op het onderzoekend en ontwerpend leren. De kinderen werken als onderzoeker en 'ontwerper' en ontwikkelen zo met elkaar inzicht in concepten uit natuur en techniek. Onderzoeken en ontwerpen zijn daarbij geen doel op zich, maar een manier van werken die vanuit de verwondering en nieuwsgierigheid kinderen (samen) laat waarnemen, nadenken, handelen en reflecteren. De cognitieve ontwikkeling wordt in dit programma bevorderd en er is veel ruimte voor creativiteit.

BUURTCENTRUM DE MUSSEN KINDEREN

Ruimte voor ontwikkeling

De Mussen wil een veilige en vertrouwde plek zijn waar kinderen na school met elkaar kunnen spelen en hun talenten en sociale vaardigheden kunnen ontwikkelen. Jeugdwerkers begeleiden kinderen in hun ontwikkeling naar volwassenheid. We doen dit door een veilige plek te creëren met activiteiten waar plezier, met de juiste aandacht voor persoonlijke bloei, centraal staat. Daarnaast geven we opvoedingsondersteuning aan de ouders. De jeugdwerkers worden hierbij geassisteerd door vrijwilligers en stagiaires. Samen slaan we een brug tussen het opgroeien thuis, op school en in het publieke domein. Binnen het jeugdwerk van De Mussen staan burgerschapsvorming, het ontwikkelen van sociale vaardigheden en talentontwikkeling centraal. Iedere dag na school en in alle schoolvakanties biedt De Mussen voor kinderen in de wijk een veelzijdig activiteitenprogramma op het gebied van ontspanning, ontmoeting, vorming, educatie, kunst, cultuur en sport.

In 2022 hebben ruim 800 kinderen deelgenomen aan de verschillende kinderactiviteiten

Werkwijze

Binnen het kinderwerk van De Mussen wordt gewerkt met drie verschillende fases:

• Fase 1: Kennismakingsactiviteiten

Tijdens de inloopactiviteiten van De Mussen maken kinderen op een laagdrempelige manier kennis met diverse disciplines op het gebied van sport & bewegen, kunst & cultuur en natuur & techniek. In deze fase worden kinderen geënthousiasmeerd en geprikkeld om de verdieping in te gaan.

• Fase 2: Verdieping in disciplines

Binnen het talentontwikkelingsprogramma van De Mussen en BSV De Mussen kunnen kinderen onder begeleiding van gespecialiseerde vakkrachten en sportkrachten hun talenten verder ontwikkelen.

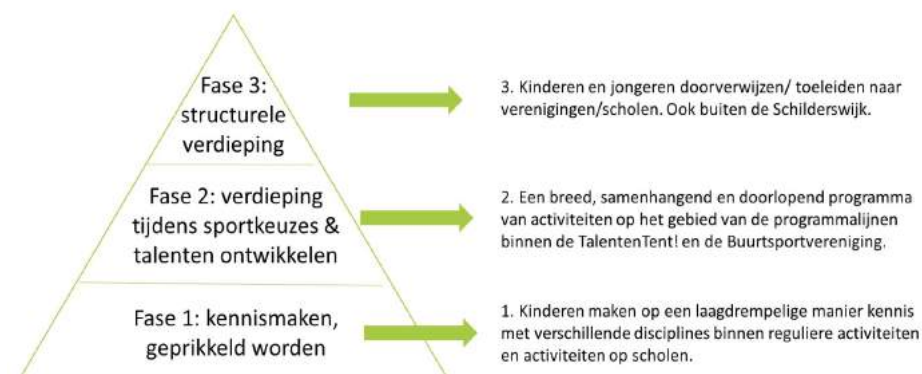
• Fase 3: Structurele verdieping

Kinderen met veel affiniteit en/of talent voor een specifieke discipline worden met een warme hand toegeleid naar instellingen en verenigingen buiten de wijk.

Ouderbetrokkenheid

We vinden de betrokkenheid van ouders bij al deze stappen van groot belang. Ouders worden daarom actief ingeschakeld bij het aanbod van De Mussen en de ontwikkeling van hun kinderen. Zo zijn er regelmatig optredens, toernooien en exposities van kinderen waar ouders voor worden uitgenodigd.

Naschoolse activiteiten

Dagelijks kunnen kinderen na school De Mussen bezoeken. Honderden kinderen namen deel aan allerlei activiteiten, zoals:

- Samen spelen in de kleuterclubs en kinderclubs.
- Je talent ontwikkelen binnen de cursussen van de Talententent!.
- Bewegen en kennismaken met verschillende sporten bij de Buurtsportvereniging.
- Onder begeleiding je huiswerk maken bij de Huiswerkbegeleiding.
- Films kijken met je ouders bij Cinema De Mussen.
- Speelgoed lenen bij de speeltheek.
- Met buitenspeelgoed spelen bij de Sportotheek.
- Deelnemen aan Crownie-projecten en zo bijdragen aan de leefbaarheid van de wijk.

Vakantieactiviteiten

Tijdens de vakantieperiodes namen zo'n 120 kinderen per week deel aan de vakantieactiviteiten. Dit jaar wisten steeds meer nieuwe kinderen De Mussen te vinden waardoor het totale bereik richting de 400 kinderen ging. Elke vakantieperiode stond in het teken van een thema. Zo hadden we dit jaar thema's als Reizen, Safari, Prehistorie en Culturele diversiteit. Maar ook Leefstijl en gezondheid, Techniek, Theater en de Winter. De Kinderraad dacht mee over de programmering van de activiteiten. Naast veel sport en spel in en rond De Mussen, waren er naast creatieve workshops als kalligrafie, weven, multicultureel koken en djembé, ook sportieve workshops als boksen, freerunning en hiphop. Buiten De Mussen bezochten we Legoland Discovery Center, Sealife, Archeon en AviFauna. Ook zagen we veel mooie theatervoorstellingen

en werden we sportief uitgedaagd tijdens de JVA-activiteiten in Duinrell en uitjes naar Avonturenstad de Bubbeltjungle, Combat Zone Live, het Sport & Spelpaleis en Klimbos de Biesbosch. Doordat de kinderen betrokken waren bij de totstandkoming van het programma, sloot het aanbod goed aan bij de interesses van de andere kinderen uit de wijk. Anderzijds leerden de kinderen ook met elkaar te brainstormen, samen te werken, verantwoordelijkheid te nemen en werd hun creativiteit en probleemoplossend vermogen versterkt. Gezien er in de voorgaande coronajaren veel restricties waren om volwassenen te verwelkomen in het buurtcentrum, hebben we dit jaar extra geïnvesteerd in het betrekken van ouders bij de activiteiten. Tijdens de organisatie van en begeleiding tijdens de vakantieperiodes, hebben ouders zich actief ingezet als vrijwilliger.

WAT LEREN KINDEREN BIJ HET JEUGDWERK?

- Sociale vaardigheden door samen te spelen
- Verbeteren van grove en fijne motoriek door middel van knutselen, sportlessen, buitenspelen, etc.
- Burgerschapsvaardigheden; ze leren onderdeel te zijn van een geheel, rekening te houden met anderen, zich te voegen, afspraken na te komen, maar ook voor zichzelf op te komen, hun grenzen aan te geven en hun mening te geven.
- Verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf, elkaar en hun leefomgeving.

Kampen

Met 25 kinderen bezochten we dit jaar het Summercamp Heino in Wijhe. Hoewel de locatie door de jeugdwerkers zelf werd bepaald, werden de kinderen van tevoren betrokken bij het samenstellen van het programma. De activiteiten tijdens het kamp liepen uiteen van samen (bord)spelen, spelen en films kijken, tot zwemmen, volleyballen, kanovaren en klimmen. Gezien de activiteiten veelal in de natuur plaatsvonden, kwamen de kinderen even uit hun dagelijkse routine en stadse situatie. Doordat met name de actieve outdoor activiteiten voor veel kinderen nieuw waren, overtroffen ze zichzelf door dingen te doen die hen in eerste instantie spannend of te moeilijk leken. Tijdens het kamp ontstonden er nieuwe vriendschappen en een

echte groepsband. Zo leerden de kinderen tijdens een Challenge Run dat samenwerken winst oplevert, iets dat tijdens het inpakken van de tassen en opruimen van het verblijf zeer goed van pas kwam.

TalenterTent!

Bij de TalenterTent!, het talentontwikkelingsprogramma van De Mussen, kunnen kinderen zich verdiepen in verschillende kunst disciplines en hun talenten ontdekken en ontwikkelen. Sommige kinderen doen een heel jaar een cursus, anderen wisselen af. Dit programma kunnen we aanbieden door bijdragen van fondsen, serviceclubs, bedrijven en sponsors.

In 2022 werden in de TalenterTent! de volgende cursussen aangeboden:

- Freerunnen
- Skaten
- Koken 7-12 jaar
- Kinderkooktuin
- Muziek en Dans Kleuters
- Kunstlessen
- Turnen
- Peutergym
- Creatieve workshops
- Afrodance meiden
- Muziek en Instrumenten
- Circus
- Schaken
- Dans
- Tekenen en Schilderen
- Legoklas
- Vloggen
- Theater
- Pimp your Style
- Rap
- Atelier

Een deel van de TalenterTent! hebben we kunnen uitvoeren in het project Boost Your Talent dat gefinancierd is door de Gemeente Den Haag. Binnen dit project werkte we samen met collega welzijnsinstellingen: Mandelaplein, Stichting Jeugdwerk, YMCA Escamp, Stichting Schets, Kommunika, YMCA Scheveningen en YMCA Ypenburg. Kinderen van 2 t/m 16 jaar uit gezinnen die in armoede leven,

WAT LEREN KINDEREN VAN KUNST- EN CULTUUREDUCATIE?

- Hun talenten te ontwikkelen
- Zich uiten in verschillende kunstvormen
- Creatief denken
- Open staan voor verschillende oplossingen
- Zelfreflectie
- Het belang van oefening en doorzettingsvermogen
- Langetermijndenken
- Onderscheidend vermogen
- Samenwerken
- Plezier beleven aan kunst.

hebben door dit project laagdrempelige toegang gekregen tot artistieke, muzikale en sportieve activiteiten die werden begeleid door een professionele vakkracht.

Zij werden uitgedaagd tot het ontdekken en het ontplooiën van hun talent en laagdrempelig toegeleid naar bestaand aanbod van Haagse instellingen. Een belangrijk onderdeel van de samenwerking was de uitwisseling tussen de wijken en het bij elkaar op bezoek gaan, zodat kinderen uit diverse wijken met elkaar konden kennismaken waardoor hun horizon is verbreed.

Kinderkunstschool

Ook in 2022 hebben we weer een fantastische Kinderkunstschool kunnen bieden

aan kinderen in de Schilderswijk. De Kinderkunstschool is een samenwerkingsproject van het Mauritshuis en De Mussen. Doel is kinderen kennis te laten maken met en te enthousiasmeren voor kunst, zowel in theorie als praktijk. De focus ligt in het bijzonder op de Hollandse schilderkunst van de tijd van Rembrandt en Vermeer. De cursisten krijgen les over de theorie van kleuren en ze oefenen met het gebruiken van licht en donker door te tekenen en te schilderen. Ze leren zelf verf maken, mengen, leren over kleurgebruik en compositie en verwerken eigenheid in het zelfportret, het eindproduct van de cursus. Aan het begin en aan het einde van de cursus brengen de kinderen een bezoek aan het Mauritshuis. Bij het laatste bezoek is

aansluitend een feestelijke afsluiting en mogen de kinderen de zelfportretten tentoonstellen in het Mauritshuis en krijgen zij een diploma. Ouders, broertjes, zusjes, opa's en oma's worden uitgenodigd voor deze speciale expositie. Tijdens een rondleiding vertellen de jonge kunstenaars wat zij allemaal hebben geleerd. De kinderkunstschool is mogelijk dankzij een donatie van een sponsor.

Vreedzame Wijk

De Mussen zit samen met drie omliggende scholen, de politie en de Gemeente Den Haag in de stuurgroep van de Vreedzame Wijk. Het is ons gezamenlijk doel om Schilderswijk- Oost en de Rivierenbuurt Vreedzaam te maken. Het doel van de

Vreedzame Wijk is om gezamenlijk met professionals, ouders en kinderen te werken aan het verbeteren aan een veilig opgroeklimaat in de wijk en het vergroten van sociale betrokkenheid.

"Het creëren van veilige oefenplekken in de wijk, zodat kinderen hun geleerde democratische vaardigheden op de (vreedzame) school ook kunnen oefenen buiten school. En daarmee bouwen aan een veilig positief sociaal klimaat waarin participatie centraal staat. Daartoe worden alle 'mede-opvoeders' buiten school uitgenodigd om dezelfde taal en gedrag te hanteren en daarmee het vreedzame gedrag te versterken en uit te dragen."

22

Na de implementatie van 2 jaar zijn de kinderen enthousiast en betrokken bij het meedenken over de wijk en wat er nodig is om op een vreedzame manier samen te leven. Ook de wijk- en scholenacties worden enthousiast bezocht. Ouders geven aan de duidelijke structuur van de Vreedzame Wijk te waarderen en willen graag participeren. Je hoort ze zeggen: *"Fijn dat de regels overal hetzelfde worden"*.

De vele betrokken wijkpartners die we hebben weten te bereiken zijn enthousiast en willen graag deelnemen en hun steentje bijdragen. Groepsleerkrachten, wijkagenten en jongerenwerkers zijn enthousiast omdat de duidelijke structuur van 'de vreedzame school' wordt overgenomen in

de wijk en zien een meerwaarde in het spreken van dezelfde pedagogische taal.

Het aantal betrokken wijkpartners is groot. Zij hebben de intentieverklaring ondertekend en/of de basistraining Vreedzame Wijk gevolgd. Daarnaast is er een samenwerking ontstaan met de partijen rondom het Hannemanplantsoen en het Jacob van Campenplein. De pleincommissie met kinderen van laatstgenoemde plein spreekt af met de kinderrijkraad en de scholen om met elkaar signalen uit de wijk te delen. Ook zien we dat de wijkagenten vaker op scholen komen en dat de samenwerking tussen de politie en Haags Hopje sterker is geworden.

Binnen De Mussen hebben we een pedagogisch beleidsplan gemaakt, waarin de principes van de Vreedzame Wijk zijn meegenomen. Er is een cirkel ontwikkeld en reflectielijsten gemaakt voor medewerkers.

Naast kinderen en organisaties zijn er via diverse kanalen ook ouders betrokken bij de Vreedzame wijk. Zo is er een interactieve voorlichting geweest voor ouders in de wijk, zijn er meerdere voorlichtingen gegeven in het Buurtcentrum, zijn er nieuwsbrieven verspreid, oudercoaches getraind, ouders hebben de basistraining Vreedzame Wijk gevolgd. Maar ook belangrijke sleutelfiguren die in directe relatie met ouders staan, zoals de Schilderswijk Moeders, zijn getraind. Op deze manier hebben we zowel ouders, organisaties als kinderen bereikt en betrokken bij een eenduidig pedagogisch beleid.

Kinderwijkraad

In het kader van de Vreedzame wijk is er een Vreedzame Kinderwijkraad opgezet. Deze raad bestaat uit 12 kinderen van drie verschillende scholen en komt maandelijks, onder begeleiding, bij elkaar. Alle groepen op de drie scholen hebben les gehad over de Vreedzame wijk en de Vreedzame Kinderwijkraad. Er zijn verkiezingen gehouden op de scholen. Hieruit zijn 12 kinderen uit groep 6 en 7 gekozen voor de Kinderwijkraad. De kinderen hebben toe gewerkt naar een kinderrijkmanifest. Ze hielden interviews in de groepen op de scholen en in de wijk.

Zij hebben een manifest opgesteld met de onderwerpen waar zij het meeste belang aan hechten en waar zij zich voor in gaan zetten de komende jaren:

- We houden de wijk schoon.
- Je mag zijn wie je bent.
- We zijn aardig en helpen elkaar.
- We houden de wijk veilig.

Het manifest is uitgereikt op 1 juni 2022 aan de burgemeester, de kinderen van groep 5 t/m 8, ouders en wijkpartners.

De kinderrijkraad houdt zich bezig met het organiseren van scholen- en wijkacties en denken wijkbreed mee over onderwerpen die spelen in de wijk.

23

JEUGDEDUCATIE

Samenwerking met scholen

Samen met vijf scholen in de omgeving werkt De Mussen aan het vergroten van ontwikkelingskansen van kinderen. Zo werden activiteiten met elkaar afgestemd en verwezen scholen kinderen en ouders door naar activiteiten bij De Mussen. Als kinderen, om welke reden dan ook, in de knel dreigen te raken (problemen in de gezinnen, pestgedrag, etc.) worden de zorgen gedeeld met de scholen en wordt met hen gezocht naar een oplossing. Daarnaast biedt De Mussen scholen extra lessen aan in het kader van het leerkanalenprofiel (LKP) en de Zomerschool. Onderzoek heeft aangetoond dat kinderen, met deze geïntegreerde aanpak, het beste uit zichzelf kunnen halen.

In 2022 hebben ruim 600 kinderen deelgenomen aan de diverse onderwijsprogramma's.

Leerkanalenprofiel (LKP)

Voor de Prinses Ireneschool verzorgde De Mussen het Leer Kansen Profiel (LKP). Met de invoering van het LKP werd de schooltijd verlengd. Tijdens een LKP-les kregen de kinderen les in een 'praktisch' vak, met aandacht voor de woordenschat uit reguliere lessen.

Doelen:

- Verbeteren van taalvaardigheid van leerlingen.
- Wegwerken van onderwijsachterstanden en vergroten van ontwikkelingskansen.
- Brede vorming en talentontwikkeling.
- Versterken van sociaal-emotionele ontwikkeling.

De Mussen biedt onderwijspakketten aan op het gebied van Culturele Vorming,

Voeding & koken, Natuur & techniek, Sport & gezondheid en Buitenspel. Ruim 180 kinderen volgden 2 keer per week LKP-les. Wanneer kinderen nieuwsgierig zijn geworden en zich verder willen ontwikkelen in een bepaalde discipline, kunnen zij deelnemen aan Talententent!, het talentontwikkelingsprogramma van De Mussen.

VSD Schreuderschool

Voor scholen in de Schilderswijk organiseert De Mussen de Verlengde SchoolDag.

Het afgelopen jaar verzorgde De Mussen de VSD voor de P.H. Schreuderschool. Kinderen uit elke bouw konden 4 keer per jaar kiezen om deel te nemen aan een VSD activiteit. De volgende vakken werden

26

onder andere aangeboden: dans, circus-les, tekenen & schilderen, techniek, muziek en voeding & koken.

Zomerschool

Het afgelopen jaar organiseerde De Mussen weer een Zomerschool voor leer-lingen van de omringende scholen. Leidraad in het programma is dat kinderen leren samenwerken, kritisch denken, creatief denken en communiceren, en tegelijkertijd ook plezier hebben! De Zomerschool draaide dit jaar 3 weken, 140 deelnemers per week. Kinderen van groep 1-2 t/m groep 7 konden meedoen.

Ook was er dit jaar een Nieuwkomersgroep. In de ochtend werd er gewerkt aan taal, lezen en

woordenschat. 's Middags waren er workshops en uitstapjes die aansloten bij de thema's van de ochtend: Zomer, Dieren, Beroemd zijn, Junkfood, Dierproeven, Gevangenisstraf, Genetische manipulatie en Reclame. Bij de workshops maakten de kinderen reclamefoto's, kwam een ex-gedetineerde met de kinderen praten, werden er dieren gekleed, leerden de kinderen boogschieten en fotograferen, werden er prachtige kunstwerken gemaakt en werd er gedanst, gekookt en gesport.

De kinderen gingen tijdens de Zomerschool ook op stap naar het Mauritshuis en naar het museum Beeld en Geluid en naar het Stadhuis. Bij de uitvoering van de zomerschool waren 18

groepsdocenten, 22 vakkrachten en 8 vrijwilligers betrokken. Bij de uitstapjes zijn ook ouders als begeleiding meegegaan.

Huiswerkbegeleiding

In overleg met de scholen organiseert De Mussen twee keer per week na school huiswerkbegeleiding voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Enthousiaste vrijwilligers begeleiden kinderen bij het maken van hun huiswerk, werkstukken en presentaties. Wekelijks kwamen ruim 40 kinderen voor huiswerkbegeleiding. Er was zelfs een wachtlijst. Ook werd er individuele huiswerkbegeleiding geboden voor kinderen die dat nodig hadden. Er werd ook in kleine groepjes begeleiding gegeven aan kinderen van het Speciaal Onderwijs.

Evenementen

Voor de Prinses Ireneschool verzorgde De Mussen het afgelopen jaar de organisatie en coördinatie van feesten, zoals Sinterklaas, Kerst, de Kinderboekenweek, het Zomerfeest, Pasen en de Voorleesdagen.

Minibieb

De Minibieb in De Mussen bestaat uit meerdere boekenkasten verspreid door het gebouw. Kinderen en hun ouders kunnen kinderboeken lenen en ruilen. En als je een boek erg mooi vindt, mag je het houden! Voor de kinderen is de minibieb een laagdrempelige manier om ook thuis te kunnen lezen en te ervaren hoeveel plezier een mooi boek kan geven..

27

KINDEROPVANG DE MUSSEN EEN JAAR VOL LEREN, SPELEN EN GROEIEN

Stichting Kinderopvang De Mussen biedt Peuteropvang (VVE) en Buitenschoolse Opvang (BSO) voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar. Onze missie is het bieden van ontwikkelingskansen voor de kinderen. Ons pedagogisch beleid, de methodiek Speelplezier en de Vreedzame Wijk is hierin leidend. Het afgelopen jaar stond volledig in het teken van samen spelen, samen leren en samen groeien. Onze betrokken en toegewijde medewerkers hebben zich ingezet om een veilige en stimulerende omgeving te creëren waarin kinderen zich vrij kunnen ontwikkelen.

Kinderopvang De Mussen
heeft het afgelopen jaar
112 kinderen bereikt.

Team en Deskundigheidsbevordering

Het team bestond in 2022 uit 12 pedagogisch medewerkers die worden ondersteund door assistenten met participatiebanen en diverse stagiaires. We hechten veel belang aan deskundigheidsbevordering van onze medewerkers en streven ernaar om up-to-date te blijven met relevante trainingen. Zo zijn in 2022 o.a. de volgende trainingen gevolgd: vervolgcursus HCO – Borging van Speelplezier: alle pedagogisch medewerkers van de Peuteropvang, Kinder-EHBO, BHV-training,

Pedagogisch Coaching, Trainingen Vreedzaam, Training Blikopener, Training Pesten herkennen in de BSO en Training kinderen en emoties.

Samenwerking met ouders en verzorgers

Een sterke samenwerking tussen ouders, verzorgers en de kinderopvang is van onschatbare waarde. De betrokkenheid van ouders bij de opvang van hun kind draagt bij aan de ontwikkeling van de kinderen en draagt bij aan een naadloze overgang tussen de opvang en de

thuisomgeving. Bij het halen en brengen van de kinderen hebben de pedagogisch medewerkers dagelijks contact met de ouders. Ook worden er structureel ouder-gesprekken gepland waarbij de ontwikkeling van de kinderen wordt besproken en tips worden gegeven voor de continuïteit in de thuisomgeving. Bij de Peuteropvang worden ouders gestimuleerd om mee te spelen op de groepen en mee te doen met de georganiseerde ouder- en kind activiteiten. Daarnaast konden de ouders in 2022 deelnemen aan programma's en activiteiten in het kader van opvoedondersteuning. Bij zowel de BSO als bij de Peuteropvang participeren ouders voor inhoudelijke en beleidsmatige zaken.

Voorschoolse Educatie

Bij Peuteropvang De Mussen bieden we Voorschoolse Educatie aan peuters van 2,5 tot 4 jaar. Bij de Peuteropvang worden kinderen voorbereid op de basisschool. Een goede start vergroot hun kansen op een succesvolle schoolloopbaan. De kinderen die Peuteropvang De Mussen bezoeken hebben vrijwel allemaal een 'indicatie voor extra speel-leertijd' en bezoeken de opvang vier tot vijf dagdelen per week. Peuters komen voor een indicatie in aanmerking wanneer thuis een andere taal dan het Nederlands

wordt gesproken en/of wanneer het CJG een achterstand op sociaal-emotioneel gebied constateert. We hebben 85 kinderen kunnen verwelkomen dit jaar.

Vreedzame Wijk

In 2022 was er veel ruimte voor het implementeren van de Vreedzame wijk, waarbij wij extra aandacht hadden voor het aangaan van het échte contact met elkaar en het luisteren naar de kinderen: wat willen

WAT LEREN KINDEREN OP DE PEUTEROPVANG?

- 3.000 Nederlandse woordjes
- Knippen, plakken en kleuren
- Hun mama even missen
- Puzzelen, bouwen
- Rennen, klimmen en fietsen
- Opruimen
- Kleuren en vormen
- Gesprekjes voeren en vertellen in de groep
- Samen spelen
- Samen overleggen
- Meedoen in een groep
- Voor jezelf opkomen
- Ruzies bijleggen
- Zelfstandig dingen doen, bijvoorbeeld aankleden
- Zelf oplossingen zoeken

zij, wat hebben zij nodig en hoe kunnen we hun wensen verwerken in ons programma? Zodoende hebben we ook dit jaar weer met veel plezier gewerkt aan een kwalitatief gestructureerde en stabiele omgeving voor al onze kinderen. kinderen.

Uitjes, workshops en evenementen

Ook hebben we in 2022 leuke workshops, uitjes en evenementen georganiseerd zoals: een uitje naar de kinderboerderij, bezoek aan een theater, bezoek aan de

activiteiten bij de bibliotheek, uitjes naar het Zuiderpark, speelparadijs, Kids Eiland, de Uithof, bioscoop, Planet Jump, speeltuin Jip en Janneke en diverse workshops zoals Freerunnen en Dansen.

Methode Speelplezier

Peuters ontwikkelen zich door te spelen. Daarom hanteert Peuteropvang De Mussen de methode Speelplezier, waarbij spelenderwijs verschillende thema's worden behandeld. Gedurende een themaperiode demonstreert de leidster tijdens een

32

rollenspel of tafelpoppenspel een nieuw woord of begrip. Aansluitend wordt het spel in de grote groep gespeeld. Kinderen breiden zo spelenderwijs hun woordenschat uit en leren zelf te spelen. In de periode daarna worden de spelen verdiept. De leidster speelt naast de kinderen en lokt al spelend, de kinderen uit tot een gesprek. Ook als de kinderen vrij spelen, verrijkt de leidster het spel met spelinterventies.

Samenwerkingspartners

Basisschool de Triangel is onze samenwerkingspartner voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). De werkwijze en de (thema) planning wordt op elkaar afgestemd. Met de interne begeleider van de school is er regelmatig een kindbespreking. Zij begeleidt het team en de ouders wanneer er sprake is van zorg met betrekking tot de ontwikkeling van kinderen.

BUITENSCHOOELSE OPVANG DE MUSSEN

Naast de Peuteropvang heeft De Mussen een BSO waar 27 kinderen in de basisschoolleeftijd zich voor hebben ingeschreven in 2022. Kinderen van werkende of studerende ouders kunnen vijf dagen per week na schooltijd, op margedagen en in de schoolvakanties opgevangen worden.

Bij de BSO kunnen kinderen vrij spelen of deelnemen aan een gerichte activiteit. Voor de kinderen die de BSO bezoeken is het belangrijk dat zij na een drukke schooldag op de BSO uit kunnen rusten

en/of met andere kinderen kunnen spelen. Kinderen worden daarnaast gestimuleerd om deel te nemen aan de Talententent!, het talentontwikkelingsprogramma van De Mussen en de kinderen kunnen begeleiding krijgen bij hun huiswerk.

In alle schoolvakanties krijgen de kinderen een leuk vakantieprogramma met vele uitstapjes en workshops.

"Juf, waarom is het niet altijd vakantie? Dan kunnen we hier elke dag komen en leuke dingen doen!"

33

MEIDEN

Meiden in de Schilderswijk hebben bij het opgroeien vaak te maken met verschillende, en soms conflicterende, verwachtingen van ouders en de maatschappij. Het valt niet altijd mee om daar je eigen weg in te vinden. De meidenclub in De Mussen probeert meiden te steunen in het vinden van hun eigen weg en een eigen stem. Bij het meidenwerk werken we met de Superwoman-methodiek. Deze methodiek bestaat uit een preventief, methodisch groepsprogramma, een themaspel en trainingen. Het programma wil meiden weerbaar maken en ze hun talenten laten ontwikkelen. Belangrijke thema's zijn identiteitsontwikkeling, zelfvertrouwen, normen & waarden en zelfbeeld. Daarnaast zijn er ook veel leuke activiteiten voor de meiden, bij De Mussen of daarbuiten.

In 2022 hebben ruim 100 meiden tussen de 7 - 18 jaar deelgenomen aan de verschillende activiteiten in het meidenwerk.

Meidenprogramma

Een aantal dagen in de week zijn er na school allerlei activiteiten voor meiden van verschillende leeftijden. Ook in de vakantieweken is er een leuk en uitdagend programma. De activiteiten zijn gericht op hun leefwereld en hebben een positief effect op de persoonlijke ontwikkeling. Tijdens de meidenclub is er tijd voor ontmoeting, samen activiteiten ondernemen, informatie krijgen en met elkaar praten over onderwerpen die hen bezighouden. Met de meidenwerkster kunnen persoonlijke zaken besproken worden.

Welke activiteiten zijn er in de meidenclub?

- Ontmoeting na school
- Sportactiviteiten
- Talentontwikkeling: dansles en kookles
- Creatieve workshops
- Moeder- en dochteravonden waar thema's worden besproken om elkaar beter te begrijpen
- Iedere vakantie een uitdagend vakantieprogramma
- De meiden gaan een keer per jaar op kamp.

Crownies

Bij Crownies zetten kinderen zich in voor de wijk en haar bewoners. Met de activiteiten die zij hiermee ontplooiën kunnen zij Crownies verdienen. We sparen gezamenlijk voor een leuk uitstapje voor de meiden die zich hebben ingezet voor anderen. Ook

WAT LEREN MEIDEN BIJ DE MEIDENCLUB?

- Ontwikkelen van sociale en emotionele vaardigheden
- Ontwikkelen van een positief zelfbeeld
- Samenwerken
- Verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en de ander
- Weerbaarheid
- Horizon wordt vergroot / perspectief verbreed
- Meisjes worden zich bewust van de samenleving waarin zij leven en de keuzes die zij hebben

in 2022 hebben de meiden een maatschappelijke meerwaarde geleverd. Zo hebben zij veel gedaan in het recyclen van plastic en het ophalen van brood. Hebben zij rozen uitgedeeld bij speciale gelegenheden zoals opa- en omadag, Valentijnsdag en moeder- en vaderdag. De meiden hebben verschillende inzamelingsacties gehouden. Ook hebben ze een onmisbare rol gehad bij "het Mussenrestaurant"; tafels dekken, de namenlijsten bijhouden, afruimen. Tijdens de kerstvakantie hebben de meiden geholpen met inpakken en uitdelen van honderd kerstpakketten voor gezinnen in de wijk die het nodig hadden.

TIENERS & JONGEREN

Jongerenwerkers begeleiden tieners en jongeren naar volwassenheid en actief burgerschap. De jongerenwerkers die werkzaam zijn in De Mussen staan dicht bij de leefwereld van de jongeren. Zij maken contact met jongeren op straat, op pleintjes, op school, op sociale media en op andere plekken waar jongeren samenkomen. Zij hebben ook contact met de ouders van de tieners en jongeren. Naast de positieve vrijetijdsbesteding die ze bieden, stimuleren en ondersteunen de jongerenwerkers de persoonlijke en sociale ontwikkeling van jongeren. Zij zijn een rolmodel en stimuleren jongeren om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen en helpen hen bij het opbouwen van een sociaal netwerk. Ook kunnen jongeren bij de jongerenwerkers terecht met vragen over school, werk en andere belangrijke zaken in hun leven. Zo worden tieners door de jongerenwerkers begeleid in de overgang naar het voorgezet onderwijs en hebben jongerenwerkers het afgelopen jaar verschillende jongeren begeleid naar een (bij)baan.

In 2022 hebben ruim
120 tieners en jongeren deelgenomen
aan diverse activiteiten.

BPT Schilderswijk

In 2022 is de samenwerking tussen de gemeente, politie, veiligheid, welzijn/jongerenwerkers, buurtvaders en (een aantal) ondernemers intensiever dan ooit. Zo is er een groepsapp met alle partijen om elkaar snel te vinden. In de app delen wij onze zorgen of signalen die vanuit de wijk komen of zelf constateren.

Bij dreigende signalen komen alle partijen bij elkaar om het plan van aanpak te bespreken. Zo kunnen jongerenwerkers bijvoorbeeld worden ingezet, ter ondersteuning van de politie, om te zorgen dat bepaalde situaties niet escaleren. Nu we onze krachten bundelen, acteren wij sneller en efficiënter.

Gele hesjes team: in de afgelopen jaren trekken bovengenoemde partijen steeds vaker met elkaar op wanneer er rellen (dreigen) uit te breken. Zo is een aantal jaar geleden de term "gele hesjes" in het leven geroepen. Alle welzijnspartijen en buurtvaders dragen een herkenbaar geel hesje om vervolgens in teams te opereren (met een plan van aanpak) om zo escalatie zoveel mogelijk te beperken. De politie kan de jongerenwerkers en vrijwilligers hierdoor herkennen en kunnen zij onderscheid maken tussen de mensen die ondersteunen en de relschoppers. Wij werken in 1 wijk samen, met het motto: "1 team 1 taak".

WELKE ACTIVITEITEN ZIJN ER VOOR TIENERS EN JONGEREN?

- De jongerensoos waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten en verschillende activiteiten ondernemen
- Kookworkshops waar tieners lekkere en gezonde gerechten leren koken
- Diverse sportactiviteiten
- Een uitdagend vakantieprogramma
- Bij de Buurtpreventieteams maken jongeren elke week met elkaar een ronde door de wijk. Ze signaleren als er zaken verwaarloosd zijn. Zo leren ze verantwoordelijkheid te nemen voor hun leefomgeving
- Voorlichtingsbijeenkomsten
- 1-op-1 begeleiding naar stage of een bijbaan

Programma

Vijf dagen per week kunnen jongeren deelnemen aan diverse activiteiten bij De Mussen. Naast de vrije inloop, kunnen jongeren deelnemen aan activiteiten zoals Cinema De Mussen, kookworkshops, sporten, voorlichtingen en vakantieactiviteiten. Gemiddeld bezochten 30 tot 50 jongeren wekelijks De Mussen. Tijdens de vakanties kon het zelfs oplopen tot 75 jongeren. Voorlichtingen zijn het afgelopen jaar gegeven over onderwerpen als drillrap, lachgas, gokken, social media e.d.

Outreachend jongerenwerk

De jongerenwerker zoekt jongeren op in de omgevingen waarin zij hun vrije tijd doorbrengen; op straat, thuis, school, cafés en sportclubs. De leefwereld van jongeren vormt het uitgangspunt. Vanuit deze leefwereld onderzoeken we hoe wij hen kunnen activeren, welke obstakels er zijn en hoe we deze uit de weg te nemen.

De vertrouwensrelatie met jongeren vormt de basis voor de jongerenwerker. Hierdoor ontstaan er eerlijke gesprekken over wat er speelt en wat de behoefte is voor eventuele verandering van de groep of het individu. Daarna leidt de jongerenwerker de jongeren, indien nodig, door naar situaties waarin ze verder werken aan ontwikkeling en ontplooiing. De jongerenwerker biedt een ruggensteuntje aan jongeren bij vragen en/of problemen.

Doordat we werken vanuit de leefwereld en vertrouwensband met jongeren zijn er andere mogelijkheden dan hulpverlening.

Online Jongerenwerk

De rol van de jongerenwerker ontwikkelt zich voortdurend en met name de afgelopen jaren zien we beweging in het online jongerenwerk. Online is een belangrijke omgeving waar de jongeren hun vrije tijd doorbrengen. Het contact tussen de jongerenwerker en jongeren vindt steeds vaker online plaats. Zo is veel communicatie via whatsapp en op diverse platformen op sociaal media. De jongerenwerker is voor de doelgroep sneller bereikbaar en visa versa. Maar ook monitort de jongerenwerker het gedrag van jongeren met wat zij

online plaatsen. Hier kan de jongerenwerker op inspelen en in gesprek gaan met de doelgroep.

Jongerenwerkgroep

De jongerenwerkgroep wordt door 6 jongeren vertegenwoordigd en spreekt namens alle jongeren hun wensen en behoeftes uit. Iedere 6 weken komen de jongeren en jongerenwerker bij elkaar om te vergaderen over bijvoorbeeld ontwikkelingen die er spelen of denken mee over vakantieprogramma. We geven hiermee jongeren een stukje verantwoordelijkheid en eigenaarschap.

VOLWASSENEN / OUDERS

PARTICIPATIE

Ook voor volwassenen in de Schilderswijk is De Mussen een plek waar zij elkaar kunnen ontmoeten en zich kunnen ontwikkelen.

Participatieladder

Als leidraad bij onze methodiek wordt de participatieladder gehanteerd. Elke trede van de ladder staat voor een bepaalde mate van participatie. De bedoeling is dat wijkbewoners door deelname aan activiteiten bij De Mussen stijgen op de participatieladder.

Wijkbewoners komen (bijvoorbeeld via de Schilderswijk Moeders) naar De Mussen om anderen te ontmoeten en doorbreken hiermee hun isolement (van trede 1 naar trede 2). Daarna gaan mensen cursussen volgen (trede 3) en vaak ook vrijwilligerswerk doen (trede 4). Sommige vrijwilligers worden via de STIP-regeling medewerker van De Mussen (trede 5) en/of anderen vinden via Werkplaats De Mussen betaald werk (trede 6). Op deze manier levert De Mussen een bijdrage aan de sociale en economische zelfredzaamheid van wijkbewoners.

DE SCHILDERSWIJK MOEDERS

De Schilderswijk Moeders zijn getrainde moeders uit de wijk die andere moeders en wijkbewoners ondersteunen bij kleine en grote problemen en hen activeren om deel te nemen aan de samenleving. In 2022 bestond het team van de Schilderswijk Moeders uit twintig vrouwen, met wortels in de Marokkaanse, Irakese,

Somalische, Soedanese, Turks-Koerdische, Antilliaanse, Surinaamse, Caribische en Tunesische gemeenschap. We hebben in 2022 afscheid genomen van één Schilderswijk Moeder. Zij is succesvol doorgestroomd naar een betaalde baan als jongerencoach.

Waar het vertrouwen van de bewoners in de overheid en instanties laag is, weten deze moeders een vertrouwensband op te bouwen. De Schilderswijk Moeders luisteren naar de wijk: wat vinden bewoners belangrijk, waarmee kunnen zij hen verder helpen en uiteindelijk in hun eigen kracht zetten. Deze oren, ogen en handjes

dichtbij en vanuit de doelgroep versterken de sociale infrastructuur. Hun inzet is hard nodig in een wijk met veel armoede, schulden, sociaal isolement en daarmee samenhangende problemen. De gezinnen waar het goed mee gaat, trekken de wijk uit en gezinnen die kwetsbaar zijn, komen er juist wonen. De Schilderswijk is daardoor een van de meest kwetsbare wijken van de stad. Veel bewoners wantrouwen de overheid en blijven ver weg van hulpverlening (totdat een gezin in crisis zit en het eigenlijk te laat is).

De Schilderswijk Moeders in 2022

Eén van de belangrijkste positieve ontwikkelingen in 2022 was het wegvallen van de coronamaatregelen. Hierdoor konden we elkaar weer fysiek ontmoeten. De impact van de coronacrisis was in de daaropvolgende maanden nog erg voelbaar. Veel initiatieven in de wijk zijn tijdens deze crisis veranderd of gestopt en contacten zijn gewijzigd. Helaas kwam hier de energiecrisis en de inflatie achteraan die door veel wijkbewoners gevoeld wordt. In 2022 hebben de Schilderswijk Moeders ruim 500 wijkbewoners/gezinnen bereikt en geactiveerd. De meeste contacten

ACHTERGELATEN IN HET BUITENLAND

Tijdens de zomervakantie kreeg ik een telefoontje van een vrouw die op vakantie was in Marokko. Zij had mijn telefoonnummer gekregen via een oude cliënt van mij. In het begin durfde ze niet veel te vertellen maar na een tijdje wist ik haar vertrouwen te winnen en deed ze haar verhaal. Ze heeft al jarenlang een moeilijke relatie met haar man, er zijn veel ruzies. Tijdens hun vakantie in Marokko was er ook ruzie. Haar man liep weg van huis zonder geld voor haar achter te laten. Ze waren op vakantie in een grote stad waar zij niemand kende. Zelf spreekt ze niet goed Arabisch, is ze niet zelfstandig en financieel afhankelijk van haar man. Ze was erg emotioneel en wist niet wat ze moest doen. Gelukkig had ze haar eigen paspoort waardoor zij wel kon reizen. Haar kinderen hebben haar geholpen om een ticket te boeken vanuit Nederland. Zo kon zij met een taxi naar het vliegveld reizen en heb ik haar de hele reis door telefonisch gesteund.

Toen zij in Nederland was hebben we weer contact gezocht. Ze wilde gaan scheiden maar dat mocht niet van haar familie. Ze heeft besloten om haar man een laatste kans te geven. Met mevrouw heb ik afgesproken dat zij mij altijd mag bellen wanneer zij een luisterend oor of hulp nodig heeft. Ik kwam erachter dat zij heel geïsoleerd leeft en psychische klachten heeft. Tot op heden wacht ik nog steeds op haar telefoontje....

Een Marokkaanse Schilderswijk Moeder

verliepen via het spreekuur van de Schilderswijk Moeders en de langdurige ondersteuningstrajecten. Tijdens de bijeenkomsten met de Schilderswijk Moeders organiseerden we verschillende kennisbijeenkomsten met professionele organisaties zoals met NU Niet Zwanger (over het bewust keuzes maken rondom gezinsplanning), Noodopvang van gemeente Den Haag (informatie over rechten en plichten rondom Noodopvang), IND (informatie over de IND en verblijfsvergunningen).

De Schilderswijk Moeders hebben in 2022 ook een aantal trainingen gevolgd om beter om te kunnen gaan met de vaak zware hulpvragen waarmee wijkbewoners

aankloppen:

- De Training grenzen stellen gaf de Schilderswijk Moeders inzicht in hoe zij zelf beter hun eigen grenzen kunnen stellen.
- De Training Mental Health First Aid (MHFA) bood inzicht in het leren herkennen van psychische problemen bij mensen.
- Door de herhalingstraining vertrouwenspersonen en gespreksvaardigheden is er samen geoefend in het voeren van moeilijke gesprekken met wijkbewoners.
- Training Seksuele gezondheid om zo te kunnen signaleren en door te verwijzen naar professionals wanneer het gaat om seksuele gezondheid van wijkbewoners.

WAT EEN VERDRIET...

Mijn cliënt is aangemeld via de klankbordgroep. Het gaat om een gescheiden Marokkaanse vrouw van 48 jaar met 3 kinderen. Zij is aangemeld door onze vaste contactpersoon van Parnassia. Zij heeft ernstige psychische problemen en overweegt om naar Marokko te emigreren omdat daar haar klachten minder zijn. Omdat ik haar taal spreek en mensen ken die in het verleden naar Marokko zijn geëmigreerd, kon ik met haar in gesprek gaan. Ik ben vooral luisterend oor, zij heeft veel stress en huilt veel. Ik heb haar kunnen uitleggen dat het leven in Marokko niet eenvoudig is als alleenstaande gescheiden vrouw zonder inkomen. Ook is emigreren voor haar kinderen moeilijk. Samen met haar begeleider van Parnassia zijn we de situatie in kaart aan het brengen. Ook probeer ik haar te activeren door met haar mee te gaan naar activiteiten. Zo komt ze nu naar de koffieochtenden en neemt zij deel aan cursussen. Volgend jaar gaan we contact zoeken met SWZ om te kijken wat de mogelijkheden voor haar zijn om regelmatig naar Marokko te kunnen gaan.

Een Marokkaanse Schilderswijk Moeder

De kloof tussen de leefwereld van bewoners en de systeemwereld van de hulporganisaties is groot. De Schilderswijk Moeders zetten actief in op het verkleinen van de afstand tot deze systeemwereld en vormen hiermee een brugfunctie tussen beide werelden. Met onze vaste partners vormen we Samen Schilderswijk en komen we maandelijks bij elkaar om casuïstiek te bespreken.

Dit doen we met het CJG, WMO
Gemeente Den Haag,
Gezondheidscentrum De Koning, Ella

Verloskundige Zorg, Indigo Preventie, MEE ZHN, Parnassia, Sensa Zorg, STEK en Zuster Mina Zorg en Advies en St. Multiculturele Vrouwen Schilderswijk. De samenwerking tussen de Schilderswijk Moeders en partners uit de wijk wordt voortdurend uitgebreid. In 2022 hebben we dat gedaan met Het Haagse Steun Systeem van Reakt ten behoeve van het bespreken van casuïstiek. Met Peer3, Expex, Xtra is de uitrol van het opleiden van ervaringsdeskundige ouders tot (assistent-)trainers van het ouder-schapsprogramma Het Begint Bij Mij

gestart. Om de Schilderswijk Moeders en de wijkbewoners te faciliteren bij het beantwoorden van juridische vragen, hebben we een uitgebreid netwerk voor juridische steun: Rechtswinkel 070, De Haagsche Meesters, de Raad en Daad Balie, De Haagse Wetswinkel en het Juridisch Loket. Met het Aidsfonds is er in 2022 samengewerkt in het programma

SHIFT. Aan aantal Schilderswijk Moeders hebben een training Seksuele gezondheid gevolgd. Door de training hebben zij geleerd signalen op te vangen en seksuele gezondheid en alles wat er mee samenhangt bespreekbaar te maken. Ook kunnen zij zo nodig doorverwijzen naar deskundigen op dit gebied.

Schilderswijk (SKGS) - Programma FNO

In 2021 besloot het vermogensfonds FNO om te investeren in ons lokale programma Samen Kansrijk en Gezond in de Schilderswijk. Gedurende een periode van 10 jaar bieden zijn financiële steun, ondersteunen zij ons bij de verduurzaming van onze programma's en wordt met behulp van langdurig onderzoek het effect van ons programma gemeten. We richten ons daarbij op de gebieden Multiproblematiek & Gezondheid, Opvoeden & Opgroeien, Toegankelijke Hulp en Ouderparticipatie. De Schilderswijk Moeders zijn actief betrokken bij de uitvoering van dit programma.

In 2022 hebben we binnen dit brede programma mooie stappen gezet die hieronder staan weergegeven:

De ouderraad

Sinds maart 2022 zijn er zeven moeders uit de wijk onderdeel van ons ouderplatform. Ouderparticipatie is voor het programma SKGS een belangrijk onderdeel. En niet zonder reden: het betrekken van ouders bij het programma Samen Kansrijk en Gezond in de Schilderswijk draagt bij aan het creëren van draagvlak, effectiviteit en verduurzaming van de activiteiten binnen het programma.

Tijdens de acht bijeenkomsten wordt de

ouders gevraagd om mee te denken over diverse vraagstukken die op dat moment vanuit ons SKGS programma actueel zijn. Zo hebben de ouders over de volgende onderwerpen meegedacht en input geleverd:

- De verandertheorie van ons programma Samen Kansrijk en Gezond in de Schilderswijk
- De vragen voor het onderzoek van ons programma-aanbod binnen De Mussen
- De uitkomst van het buurtonderzoek over gezondheid en bewegen.

We hebben deze groep ouders in het eerste jaar zien groeien in hun rol en we zijn dan ook erg blij met hun inzet en betrokkenheid. Eén voormalig en één actieve Schilderswijk Moeder zijn hier ook onderdeel van.

Multiproblematiek & Gezondheid:

Goede start ouder en kind

Voor ons deelprogramma 'Goede start ouder en kind' willen we binnen ons programma SKGS een aanbod bij De Mussen ontwikkelen, waarbij we ons richten op gezinnen met jonge kinderen (tussen de 0 en 4 jaar) in een kwetsbare situatie.

Hiervoor zijn we gaan samenwerken met diverse partners en ervaringsdeskundigen uit de Schilderswijk. We zijn een proces gestart waarin we samen kijken naar wat er al in de wijk aanwezig is en wat er nog nodig is, om zo uiteindelijk tot een aanbod vanuit De Mussen te komen.

In 2022 hebben we tijdens twee bijeenkomsten met in totaal achttien organisaties en verschillende ervaringsdeskundige ouders gesproken over hoe we jonge ouders in kwetsbare situaties het beste kunnen bereiken en wat we ze kunnen bieden.

Met elkaar kwamen we tot de conclusie dat:

- We allemaal hetzelfde doel nastreven;
- De oorzaken van het non-bereik bekend zijn;
- We de behoeften van gezinnen wel kennen;
- De behoeften van professionals om krachten te bundelen gedeeld wordt.

Toch bleken we samen niet in staat te zijn om vanuit bovenstaande conclusies een concrete invulling voor het aanbod te bedenken. Door alle input waren er meer vragen dan antwoorden ontstaan. Deze vragen gingen over onder andere de diversiteit bij gezinnen, het versnipperde

aanbod in de wijk en het ontbreken van continuïteit voor gezinnen binnen dit aanbod, onvoldoende samenwerking tussen hulpverlenende organisaties, angst voor de hulpverlening bij gezinnen etc. Voor het ontwikkelen van een aanbod zijn er eerst antwoorden op bepaalde vragen nodig.

Eind 2022 is een werkgroep gestart die in het eerste deel van 2023 een onderzoek gaat doen naar:

- De behoefte van jonge gezinnen aan ondersteuning/hulp en activiteiten
- Het in beeld brengen van wat er al aan professioneel aanbod is in de wijk.

Het gezamenlijk invulling geven aan dit aanbod is een boeiend en leerzaam proces. Het zorgt er nu al voor dat partijen die in de Schilderswijk werkzaam zijn, elkaar beter leren kennen en dus opzoeken in de samenwerking. Ook de ouders die deelnemen voelen zich betrokken en dit wordt zeer gewaardeerd. De gezamenlijke gesprekken zorgen voor meer onderling begrip. En dat is al een mooie opbrengst!

Multiproblematiek & Gezondheid: Bewegen en gezondheid

De Mussen heeft al jaren een uitgebreid sport- en beweegaanbod. Deze activiteiten worden goed bezocht. Wel waren er signalen vanuit de wijk dat het voor sommige moeders nog lastig kan zijn om van dit aanbod gebruik te maken. Om deze drempel zo laag mogelijk te maken, zijn we gaan kijken naar andere mogelijkheden om moeders toch structureel te laten bewegen.

Samen met de Jan Ligthartschool zijn we daarom een proef gestart en hebben we onderzocht hoe het zou zijn om 1 uur per week beweegaanbod te organiseren op school, zodat de moeders meteen na het brengen van de kinderen aan konden sluiten bij een laagdrempelige yogales. Met ingang van het nieuwe schooljaar zijn we gestart met een yogales en hier zijn wekelijks moeders op afgekomen die naast het standaard kopje koffie en koekje nu ook werken aan hun mentale en fysieke gezondheid. De trainingen zijn enthousiast ontvangen en hiermee bereik we meer vrouwen die we kunnen ondersteunen bij het ontwikkelen van een gezonde leefstijl. Ook in 2023 gaan we door met deze training en is er ruimte voor uitbreiding.

Opvoeden en Opgroeien: Rots en Water training

In het najaar van 2022 zijn we gestart met het bieden van een sociale weerbaarheidstraining aan kinderen en hun ouders. Tijdens deze training leren kinderen hoe om te gaan met het stellen van grenzen en worden zij zich bewust van de impact van hun gedrag op anderen. Deze training bestaat uit 8 bijeenkomsten en tijdens één van de bijeenkomsten nemen de ouders ook deel. De kinderen en ouders zien een positieve verandering in het gedrag van hun kind. In 2023 gaan we de samenwerking die we hiervoor zijn aangegaan met Jeugdformaat uitbreiden met Youz.

"Niet alleen mijn cliënten zijn geholpen door onze gezinscoach, ik heb zelf ook hulp durven vragen voor mijn gezin".

Toegankelijke hulp: Duo Coaching

Om de toegankelijkheid van Jeugdhulp te vergroten en preventiever te werken, zijn we in 2020 met de dienst JMO van de gemeente Den Haag gestart met de pilot Duo coaching. Vanwege de veelbelovende resultaten is de pilot onderdeel geworden van ons programma Samen Kansrijk en Gezond in de Schilderswijk en is dus ook in 2022 gecontinueerd.

Wat houdt DUO-coaching in? De formele hulpverleners van de JMO en de informele hulpverleners van het project Schilderswijk Moeders werken samen wanneer een gezin steun of hulp nodig heeft. Hierdoor worden gezinnen tijdiger bereikt en beter geholpen.

De meeste deelnemende gezinnen werden door de Schilderswijk Moeders aangemeld. De belangrijkste reden hiervoor is dat door de vertrouwensrelatie die zij hebben opgebouwd met het gezin samen

de stap richting het CJG durfden te zetten. Bij de meeste gezinnen is er sprake van problematiek op meerdere leefgebieden (relaties & echtscheidingen, opvoeding, financiële problemen en huisvesting).

De impact van deze vorm van samenwerking is positief:

- De toegankelijkheid van de jeugdzorg is toegenomen: zowel de Schilderswijk Moeders als de ouders die hebben deelgenomen aan de pilot weten de weg nu makkelijker te vinden naar het Centrum voor Jeugd en Gezin.
- De samenwerking tussen formele en informele hulpverlening is verbeterd: het vertrouwen tussen de samenwerkende partijen is toegenomen. Er is wederzijds respect voor elkaars rol in de ondersteuning van het gezin.
- De aanpak werkt preventief en de-escalerend: gezinnen komen eerder in beeld bij het Centrum voor Jeugd en Gezin door snelle aanmelding door de Schilderswijk Moeder. Hierdoor worden problemen niet groter.
- Angst bij wijkbewoners met een hulpvraag wordt omgebogen naar vertrouwen.
- Het imago van het CJG wordt op positieve wijze beïnvloedt.

"Ik leer heel veel van het bespreken van de casussen. Ik leer ook het CJG beter kennen waardoor ik ze ook meer leer vertrouwen".

"Als ik had geweten dat ik zo goed werd geholpen bij het CJG, dan was ik hier veel eerder naar toe gegaan om hulp te vragen".

Toegankelijke hulp: Samen Schilderswijk

Bij veel gezinnen in de Schilderswijk is sprake van multiproblematiek, maar veel gezinnen zijn niet in beeld bij de reguliere hulpverlenende instellingen. De kloof tussen de leefwereld van deze gezinnen en de systeemwereld van de hulpverlenende instellingen is helaas nog steeds groot. Daardoor ontvangen gezinnen die de meeste zorg nodig hebben, deze niet of veel te laat. Problemen lopen zo uit de hand. In een later stadium is zwaardere en duurdere hulpverlening nodig. De Schilderswijk Moeders hebben een onafhankelijke en informele positie en genieten een groot vertrouwen in de wijk. Ze zijn zelf ervaringsdeskundigen. Hierdoor wordt aan hen meestal wél om steun gevraagd bij ingewikkelde problematiek in gezinnen. Sinds 2013 werken de Schilderswijk Moeders intensief samen met diverse organisaties en instellingen.

Hieruit is de klankbordgroep ontstaan; een groep professionals uit de wijk die maandelijks bij elkaar komen om samen met de Schilderswijk Moeders casuïstiek te bespreken, ontwikkelingen in de wijk en informatie te delen. De deskundigheid van hulpverleners en de ervaringsdeskundigheid van de moeders versterken elkaar.

Deze samenwerking is in 2021 geformaliseerd in het samenwerkingsverband Samen Schilderswijk. In december van 2022 hebben we de samenwerking geëvalueerd tussen de Schilderswijk Moeders en de klankbordgroep, die bestaat uit tien organisaties (Het CJG en WMO van de Gemeente Den Haag, Gezondheidscentrum Rubenshoek en De Koning, JIT, Ella Verloskundige Zorg, Indigo Preventie, ST MEE ZHN, STEK, Parnassia, Sensa Zorg, Zuster Mina Zorg en Advies) en drie formele en informele organisaties (Buurtcentrum De Mussen, De Schilderswijk Moeders en Stichting

Multiculturele vrouwen Schilderswijk) De aanwezigen waren het er unaniem over eens dat de samenwerking tussen de formele hulpverlening en informele ondersteuning binnen de klankbordgroep effectief is en goed verloopt. De kracht zit vooral in: korte communicatielijnen onderling, continuïteit in het overleg, snelheid waarmee er geschakeld wordt, het vertrouwen in elkaar, de wijze waarop het vanuit De Mussen wordt georganiseerd. Conclusie: Het is een mooi netwerk waarbinnen informeel en formeel naast elkaar staan!

Onderzoek: Samen Schilderswijk

Eind november organiseerden we bij De Mussen het Samen Schilderswijk Diner. Deze avond konden we onderzoeken hoe de deelnemers van het programma SKGS de activiteiten bij De Mussen ervaren, en hoe de samenwerking tussen professionals uit het sociaal en medisch domein zorgt dat het aanbod beter aansluit bij wat er nodig is in de wijk. Onder het genot van een heerlijk driegangendiner gingen zo'n 70 wijkbewoners, professionals en belanghebbenden onder begeleiding van onderzoekers met elkaar in gesprek.

De tafels waren zo ingedeeld dat aan iedere tafel een mix van wijkbewoners, professionals en belanghebbenden zaten, mensen die elkaar veelal niet kenden. Tijdens het voorgerecht stelde iedereen zich voor aan de hand van een voorwerp dat ze bij zich hadden. Er was veel belangstelling voor elkaar, waardoor er direct mooie en persoonlijke gesprekken ontstonden; het ijs was gebroken.

De tweede gang van het diner stond in het teken van de wijkbewoners/deelnemers. Tijdens deze ronde stelde de onderzoeker vragen over hun ervaringen binnen de verschillende SKGS programmaonderdelen: 'Wat betekent het voor jou om deel te nemen aan de activiteit en welk effect

heeft dit op jouw leven?' Tijdens het dessert werden de rollen omgedraaid en werd er aan de professionals gevraagd op welke wijze zij samenwerken met De Mussen en wat dit voor een invloed heeft op het werk dat zij doen.

Het was fantastisch om van wijkbewoners te horen dat De Mussen voor hen een veilige plek is waar iedereen zichzelf mag zijn, en dat professionals en wijkbewoners op informele wijze elkaar beter hebben leren kennen.

De input van deze avond gaan we onder andere gebruiken om het aanbod nog beter aan te laten sluiten bij de vraag van de wijkbewoners en de kracht van de samenwerkende partners. Door met elkaar in gesprek te gaan en onze krachten te bundelen, komen we steeds dichterbij het verwezenlijken van onze droom!

OPVOEDINGSONDERSTEUNING

Voor ouders in de Schilderswijk is het niet altijd gemakkelijk om hun kinderen op te voeden. In veel gezinnen is er sprake van allerlei problemen: armoede, schulden, werkloosheid, kleine behuizing, huiselijk geweld, ziekte, etc. Daarnaast komen de culturele codes van de gezinnen niet altijd overeen met wat kinderen meekrijgen op school en op straat. Er is niet altijd sprake van een goede communicatie tussen kinderen en hun opvoeders. Ouders hebben soms geen weet van de leefwereld van hun kinderen of weten te weinig van de samenleving waarin hun kinderen opgroeien. Medewerkers van De Mussen ondersteunen ouders bij opvoedingsvragen, zowel individueel als in groepsverband.

Opvoedcoach

Ondanks de problemen in gezinnen wordt in de Schilderswijk relatief weinig ondersteuning gevraagd bij hulpverlenende instellingen in de eerste lijn. Oorzaken hiervoor zijn divers: wijkbewoners kennen de weg niet, spreken de taal onvoldoende, er is sprake van een cultuurbarrière of van schaamte, taboe, wantrouwen en angst. Hierdoor kunnen problemen uit de hand lopen en ernstiger worden, waardoor het beroep op tweedelijns hulpverlening relatief vaker voorkomt.

Om de toegankelijkheid van de hulpverlening voor gezinnen in de wijk te vergroten heeft De Mussen in 2022 vanuit het programma FNO de mogelijkheid gekregen

om de pilot "Toegankelijke Jeugdhulp" de komende jaren verder vorm te geven. In het kader van dit project is er bij De Mussen, in de leefwereld van de gezinnen, een opvoedcoach aangesteld. Ouders kunnen haar benaderen bij opvoedvragen. Zij ging met hen in gesprek en gaf hun tips en adviezen. Bij zwaardere problematiek zorgde zij voor een warme overdracht naar een hulpverleningsinstantie. Daarnaast signaleerde de opvoedcoach problemen bij de kinderen die de jeugdactiviteiten van De Mussen bezochten. Ze sprak hierover met ouders en zorgde, indien nodig, voor adequate hulp. Kinderen kregen ondersteuning via gespreksessies en trainingen zoals de "Rots en Water" training. Ook organiseerden we een aantal supportgroepen en themadagen waar ouders samenkwamen, ervaringen deelden en leerden van experts en elkaar. Naast het verkrijgen van informatie, werden deze momenten gebruikt om andere mensen te ontmoeten die in een soortgelijke situatie zitten en tegen dezelfde dingen aanlopen.

Samen met de JMO, scholen, de Schilderswijk Moeders en jeugdwerkers werkten we in 2022 intensief samen om ouders op een brede manier te ondersteunen. Door deze samenwerking begrijpen we beter wat ouders en kinderen nodig hebben en kunnen we omgaan met de verschillende uitdagingen waar gezinnen in de Schilderswijk mee te maken hebben.

OUDERBETROKKENHEID

Voorlichting tijdens Kennissalon, Ontbijt Je Wijs en op scholen

Dit jaar zijn er weer bijeenkomsten, cursussen en voorlichtingen georganiseerd voor ouders op De Mussen en op de omliggende scholen Jan Ligthartschool en de Prinses Ireneschool. Meer dan 300 vrouwen hebben deelgenomen.

Opvoeding gerelateerde thema's zoals pesten, peuterpubertijd, social media, onderwijsstelsel en schoolkeuze zijn aan bod gekomen. Er is dit jaar veel aandacht besteed aan het thema seksuele gezondheid. Onderwerpen zoals soa's, anticonceptie, menopauze, seksuele geaardheid, vrouwen en hormonen zijn uitvoerig

besproken.

Daarnaast hebben onderwerpen zoals vaccinatie, grenzen stellen en huwelijksdwang, geweld tegen vrouwen, talentontwikkeling en assertiviteit aandacht gekregen. Door de positieve sfeer konden we in gesprek gaan over lastige thema's en taboes.

Een groep vrouwen is aan de slag gegaan met de cursus over financiële onafhankelijkheid. Een groep heeft een reeks van bijeenkomsten gehad over verduurzaming en energiebesparing en een groep heeft de cursus "Het begint bij mij" over positieve opvoeding gevolgd.

EXTRA VOLWASSENACTIVITEITEN

Kerstpakketten voor gezinnen uit de Schilderswijk

Door de steun van Hague Corporate Affairs zijn in december 2022 weer kerstpakketten uitgedeeld aan 150 kwetsbare gezinnen uit de wijk. Met deze positieve impuls hebben we geprobeerd de wijkbewoners een hart onder de riem te steken en de saamhorigheid te vergroten.

Kerstactiviteiten voor ouders en kinderen

De kerstactiviteiten voor gezinnen draaiden om gezelligheid, samen zijn, maar ook letterlijk en figuurlijk de warmte voelen. De kerstactiviteiten werden goed bezocht en gezinnen waren enthousiast. Ook omdat we de afgelopen twee jaar minder fysieke activiteiten konden organiseren was het dit jaar erg speciaal. Activiteiten zoals kerstdiner, kerstfeest, spelletjesmiddag, kerststukjes maken, kaarsen versieren, een bingo, oud- en nieuwviering, workshops e.d.

"Ik voelde me helemaal gesteund en begrepen. Ik doe het niet om aandacht te krijgen, maar toch vond ik het fijn om gezien en gewaardeerd te worden"

Mantelzorgerhulp

Omdat het voor veel gezinnen een lastig jaar was door de hoge energieprijzen en hoge boodschappenkosten, was ons doel, om bij de gezinnen die het nodig hadden, een steentje bij te dragen zodat ze het warme kerstgevoel zouden voelen. Het is ons goed gelukt. Meer dan 180 gezinnen hebben meegedaan met diverse kerstactiviteiten met een bereik van meer dan 450 deelnemers.

De dag van de Mantelzorg

In het kader van de week van de mantelzorg heeft De Mussen ook een speciale avond georganiseerd om mantelzorgers in het zonnetje te zetten. Een avond met diverse workshops met aandacht voor ontspanning en waardering. De avond begon met een inleiding over mantelzorg en we zijn daarna in gesprek gegaan met een aantal mantelzorgers over hun rol, de steun en hun beleving.

Ook hebben we in kaart gebracht welke organisaties steun kunnen bieden en helpen waar het nodig is. Na het serveren van de avondmaaltijd was er tijd voor de workshops. De avond is afgesloten met een gezamenlijke bingo. We hebben bijna 60 mantelzorgers in het zonnetje kunnen zetten. Ze voelden zich gewaardeerd, gesteund en begrepen.

Grensoverschrijdend gedrag

In 2022 hebben we 3 bijeenkomsten georganiseerd met het thema grensoverschrijdend gedrag. Dit om het bespreekbaar te kunnen maken, maar ook bewuster te zijn van de gevolgen en beleving van de slachtoffers. Door middel van stellingen en praktijkervaringen van de aanwezigen hebben wij veel kunnen bespreken en stil gestaan bij het onderwerp.

Schoolkeuze

Hoe kies je een goede school voor je kind na de basisschool? Om kinderen uit groep 7 en 8 en hun ouders te ondersteunen bij hun schoolkeuze worden er verschillende bijeenkomsten georganiseerd over het schoolsysteem en schoolkeuze. Ouders konden met onze hulp individueel contact

leggen met scholen om advies en ondersteuning te krijgen bij het maken van een schoolkeuze voor hun kind.

Het Mussenrestaurant

Het doel van het Mussenrestaurant is mensen uit alle lagen van de bevolking met elkaar in verbinding te brengen, zodat zij tijdens het samen koken en eten vooral zelf een bijdrage leveren aan een leefbare gemeenschap. Wijkbewoners helpen met koken en jongeren uit de wijk serveren het eten. Tussen de maaltijdgangen door wordt er regelmatig voorlichting gegeven over gezondheid, gezond voeding, alternatieve gezondere voedingsmiddelen. Het Mussenrestaurant is een keer per maand gehouden en is gemiddeld bezocht door 50 ouders en kinderen.

CURSUSAANBOD

Voor vrouwen uit de wijk verzorgt De Mussen een cursusaanbod. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij de behoefte van de deelnemers. Voor sommige vrouwen is de deelname aan één van de cursussen in De Mussen een eerste stap om buitenshuis activiteiten te ondernemen. Veel vrouwen leven in armoede en ervaren veel stress. Hierdoor hebben zij minder kans om zich optimaal te ontwikkelen. Door het aanbieden van cursussen kunnen zij kennis maken met kunst en cultuur en hun taalniveau verhogen. Hierdoor neemt hun zelfvertrouwen toe en wordt hun maatschappelijke participatie vergroot.

In 2022 werden de volgende cursussen gegeven: naailes, brei- en haakles, Nederlandse taal, conversatieles en schilderles. De cursussen worden gegeven door een professional of vrijwilliger.

Vrouwenkustschool

De Vrouwenkustschool is een samenwerkingsverband tussen De Mussen en het Mauritshuis. Doel: cursisten op een laagdrempelige manier in contact te brengen met kunst. De kunstenaar geeft schilderles bij De Mussen en een bezoek aan het Mauritshuis is onderdeel van de cursus.

Nederlandse lessen

In samenwerking met Taal in de Buurt bieden we Nederlandse lessen aan voor beginners. Hier is heel veel belangstelling voor. De docenten hebben in 2022 zes groepen cursisten lesgegeven. De cursisten worden na het behalen van hun certificaat overgedragen aan de docenten van ROC Mondriaan voor vervolglussen op B1 niveau. Zo vallen de cursisten niet terug maar kunnen ze door met verbeteren van hun Nederlandse taal. Ook wordt de cursisten de mogelijkheid geboden om in te stromen bij de activiteiten van De Mussen.

Boekenclub

De Boekenclub is een aantal keer bij elkaar gekomen. De boeken die gelezen worden gaan over onderwerpen die de deelnemers graag bespreekbaar willen maken. Zo is bijvoorbeeld "Een meisje voor dag en nacht" gelezen, geschreven door Renate van der Zee. Hierin wordt de problematiek van incest besproken.

WERKPLAATS DE MUSSEN

– Leren en werken!

In 2022 was de focus binnen De Werkplaats voor een belangrijk deel op de uitrol van De Vrouwenacademie komen te liggen. Uiteraard zijn daarbij de reguliere activiteiten van De Werkplaats, namelijk de begeleiding van werkzoekende inwoners van De Schilderswijk met een afstand tot de arbeidsmarkt, gewoon doorgegaan.

Verder zijn in 2022 diverse STIP-collega's naar een vaste baan toe begeleid. Vorig jaar hebben 23 mentoren zich ingezet voor de Werkplaats. Daarnaast is er in 2022 een

eerste wervingscampagne gestart om studiementoren, specifiek ter begeleiding van de studenten van De Vrouwenacademie, te werven.

In 2022 is er aan nieuwe mentoren de introductietraining van drie dagdelen gegeven. Daarnaast kregen alle mentoren in 2022 facultatief verschillende trainingen, workshops en intervisies aangeboden.

86 vrouwen hebben zich na diverse voorlichtingsbijeenkomsten aangemeld voor

DE CIJFERS IN 2022:

<i>Uitstroom naar werk</i>	26
<i>Aantal aanmeldingen Vrouwenacademie</i>	86
<i>Aantal mentoren Werkplaats</i>	22
<i>Aantal studiementoren Vrouwenacademie</i>	4
<i>Lopend Mentortraject</i>	14
<i>Ingeschreven Statushouders</i>	18
<i>STIP medewerkers succesvol uitgestroomd</i>	4

de Vrouwenacademie om in te stromen in de 24 maanden durende BBL-opleiding voor Verzorgende IG of Pedagogisch Medewerker Kinderopvang. De kandidaten die succesvol instromen in een van deze klassen krijgen vanaf de eerste dag van de opleiding een arbeidsovereenkomst voor 28 uur. Veertien werkzoekenden zitten nog in het mentortraject. Zij hebben zich in 2022 aangemeld en worden gedurende maximaal 9 maanden door een vrijwillige mentor begeleid. Zes personen hadden een vraag of behoefte aan advies. Zo zijn drie mensen geholpen met het maken van hun cv, twee hadden vragen over de financiering van een opleiding en één werkzoekende had een vraag over het starten van een onderneming.

Samenwerking PostNL

In september 2022 is er op feestelijke wijze een convenant getekend tussen PostNL en De Mussen. De samenwerking tussen De Werkplaats en PostNL is verder geïntensiveerd. Zo levert PostNL een bijdrage aan het voortraject van De

Vrouwenacademie. Naast een bijdrage aan de training werknemersvaardigheden zijn er vergaande ontwikkelingen om samen met de Haagse Bibliotheken en Vrouwenacademie De Mussen een aantal trainingsmodules voor digitale vaardigheden te ontwikkelen. Ook levert PostNL enkele mentoren en jobcoaches ter plaatse op haar hoofdkantoor.

Vrouwenacademie

In het derde kwartaal van 2022 ging de eerste klas (24 maanden durende opleiding Verzorgende I.G. mbo3) van start. De klas voor Pedagogisch Medewerker Kinderopvang mbo3 start in het eerste kwartaal van 2023. Later in 2023 staat er wederom een additionele klas voor Verzorgende IG op de planning.

De Vrouwenacademie geeft deze gemotiveerde vrouwen, veelal zonder startkwalificaties, de mogelijkheid om zich te kunnen ontwikkelen en ontplooiën tot waardevolle medewerkers op de Nederlandse arbeidsmarkt. Zij worden hierbij ondersteund door een uitgebreid selectieproces en voortraject: ze krijgen ondersteuning aangeboden bij het verbeteren van de Nederlandse taal, rekenen, digitale vaardigheden, empowerment en werknemersvaardigheden.

Iedere student krijgt coaching van een vrijwillige studiementor en de beschikking over laptops en studieruimte. De klassen zijn klein, 12 tot 17 studenten, om zo succes te vergroten en uitval te minimaliseren. In 2022 zijn er diverse voorlichtingsdagen gegeven en hebben zich 86 kandidaten voor de Vrouwenacademie aangemeld.

In samenwerking met Haagse werkgevers en werkgeversorganisaties, de Gemeente Den Haag en Haagse vrouwenorganisaties als stichting Yasmin en Polka, kunnen we op deze manier een bijdrage leveren aan het verkleinen van de mismatch op de Haagse arbeidsmarkt.

Grote werkgevers uit de zorg en kinderopvang hebben zich gecommitteerd aan praktijkplaatsen en praktijkbegeleiding voor de studenten van De

Vrouwenacademie. Daarmee is de betrokkenheid van Haagse werkgevers inmiddels groot en dragen zij bij aan verdere inclusiviteit van de arbeidsmarkt. De Vrouwenacademie wordt mede mogelijk gemaakt door een driejarige subsidie uit het programma van EFRO – Kansen voor West. ZonMw zal daarnaast een langdurig onderzoek subsidiëren naar o.a. de methodiek van de Vrouwenacademie, zodat we in 2024 een gevalideerde systematiek hebben die ook met andere steden kan worden gedeeld.

Statushouders

Voor nieuwkomers en statushouders is het soms moeilijk een baan te vinden in Nederland. Om statushouders te bereiken hebben we daarom, na de lockdowns, een aantal koffieochtenden georganiseerd voor de taalklassen van taal- en inburgeringschool Echt Nederlands. De mensen in deze groepen hebben veel talent en kennis en zijn zeer gemotiveerd om toe te treden tot de Nederlandse arbeidsmarkt. Na de voorlichtingsbijeenkomsten hebben veel statushouders zich ingeschreven bij De Werkplaats.

Van de dertig statushouders die zich in 2021 ingeschreven hebben, hebben inmiddels 5 een betaalde baan. Een van de statushouders is bezig met het opzetten van zijn eigen onderneming en krijgt daarbij hulp van De Werkplaats. Van de overige statushouders is een deel gekoppeld aan een mentor en we verwachten dat een substantieel deel naar betaald werk zal uitstromen in 2022.

Samenwerking Aidsfonds Nederland

Binnen het SHIFT E.U. Interreg project is het opzetten van een wijkgerichte aanpak voor seksuele gezondheid van 35-plussers tezamen met huisartsen, GGD en andere partners verder ontwikkeld. Als partner van Aidsfond Nederland richt De Mussen zich op moeilijk bereikbare doelgroepen. Mensen in kwetsbare omstandigheden worden bewust gemaakt van seksuele gezondheid in de breedste zin van het woord (relatieproblemen, vaccinatie HPV, veilig vrijen etc.). Thema-avonden, specifieke trainingen voor de Schilderswijk Moeders en intensieve samenwerking met lokale huisartsen en doktersassistenten waren hierin mede bepalend. Ook zijn er bij wijze van proef een aantal spreekuren van huisartsen i.s.m. GGD gedraaid op De Mussen.

ENSURE (E.U. INTERREG)

In december 2022 kwam een er einde aan het 3 jaar durende E.U. Interreg ENSURE project. In dit project is in andere West-Europese steden getracht een 'peer-support' programma op te zetten geschoeid op de leest van De Schilderswijk Moeders (SWM). De SWM hebben in beginsel een kosteneffectieve methode om kwetsbare mensen in de samenleving te bereiken en ondersteunen. Deze opgeleide 'peer

supporters' hebben daarnaast een essentiële schakelfunctie om diverse professionals uit o.a. de zorg in contact te brengen met deze kwetsbare groepen. De Mussen bereikte voor ENSURE ruim 1400 kwetsbare mensen in de Schilderswijk. Daarvan zijn er ruim 80 naar een betaalde baan, opleiding of vrijwilligerswerk toegeleid. De internationale slotconferentie van ENSURE vond plaats op 17 november 2022.

sinds 2019 maken de Schilderswijk Moeders deel uit van het Interreg Ensure project. ENSURE richt zich op het aanpakken van omstandigheden die mensen kwetsbaar maken, dit door middel van een proactieve werkwijze en de inzet van een peer-to-peer methodiek. De werkwijze van de Schilderswijk Moeders wordt via ENSURE Europees uitgerold. In november 2022 is tijdens de slotconferentie van Ensure in Antwerpen de uiteindelijke versie van het model gedeeld. Aan dit model hebben 9 Europese partners 3 jaar gewerkt. Het model is academisch onderbouwd. Via de volgende link naar de website van Interreg Ensure is het model te downloaden, zijn de filmpjes met de personas (de mensen die door een peer supporter worden begeleid) en de social media training te bekijken

<https://www.interreg2seas.eu/nl/ENSURE>

BUURTSPOORTVERENIGING DE MUSSEN

Bij veel volwassen bewoners in de Schilderswijk is er sprake van gezondheidsachterstand. Ruim 30% heeft te maken met 1 of meerdere gezondheidsbeperkingen. Veel bewoners kampen met overgewicht (60% van de volwassenen waarvan 23% ernstig), boven de 65 jaar is dit zelfs 70%. Daarnaast voldoet slechts 48% van de wijkbewoners aan de landelijke beweegrichtlijn, bij 65 plussers voldoet maar 20% aan deze richtlijn.

In de wijk zijn geen sportvelden en nauwelijks sportverenigingen. En dat terwijl sportparticipatie juist bijdraagt aan de sociale cohesie. Daarom heeft De Mussen een aantal jaren geleden Buurtsportvereniging De Mussen opgericht. De Buurtsport Vereniging (BSV) biedt een laagdrempelig sportaanbod voor bewoners van de Schilderswijk. Sporten bij BSV De Mussen is meer dan sport alleen. Bewoners komen letterlijk en figuurlijk in beweging, ze gaan beter in hun vel zitten, maken contacten en leren buren en de buurt kennen.

Buurtsportvereniging De Mussen had het afgelopen jaar 270 (jeugd en volwassenen) leden. Daarnaast werden met het BSV aanbod nog eens ruim 450 kinderen en ruim 300 volwassenen bereikt.

Buurtsportcoach

De buurtsportcoaches van De Mussen organiseren de activiteiten voor volwassenen en jeugdigen, motiveren inactieve wijkbewoners om te gaan bewegen, leiden toe naar sportaanbod en onderhouden contacten met bijvoorbeeld sportverenigingen en gezondheidscentra. Binnen de BSV zijn 12 docenten, zeven stagiaires en zes vrijwilligers betrokken bij het beweegaanbod.

Sport en beweegaanbod Jeugd

In 2022 zijn we gestart met 30 uur sport- en beweegaanbod per week. De activiteiten hebben op drie locaties plaatsgevonden; het Meester de Bruinplein, de sporthal en danszaal in De Mussen en sportcentrum de Houtzagerij. Tijdens de voorjaars- en meivakantie zijn er sportmiddagen en sportieve uitjes voor 100 kinderen (boulderen voor de kinderen 7-11 jaar en klimmen en klauteren in Kidseiland voor de kinderen 4-6 jaar) georganiseerd. De sportmiddagen bestonden uit verschillende clinics als rugby, voetbal, dodgeball en sport en spel voor kleuters. Iedere vrijdag was een grote meidengroep (30 deelnemers) aan het sporten in De Mussen. Deze meidengroep heeft in het eerste kwartaal ook een gezonde leefstijltraining gevolgd.

De leefstijltraining is gegeven door een diëtist uit de wijk in samenwerking met studenten voeding & diëtetiek van de Haagse Hogeschool. Daarnaast heeft de buurtsportcoach verschillende activiteiten georganiseerd zoals sportieve stranddagen. De activiteiten die zijn uitgevoerd en uitgezet op het strand:

- Beachvolleybal / lijnbal;
- Beachvoetbal;
- Knotshockey;
- Beachrugby;
- Surfen;
- Gezonde lunch.

BSV Eindfeest

In samenwerking met HAGG is er extra aandacht tijdens de buitenactiviteiten voor een gezonde leefstijl besteed. Zo was de 'Druppie' mascotte aanwezig en konden kinderen hun waterfles vullen met water bij 'Druppie.' Ook werd er dit jaar meer aandacht gegeven aan de volwassen (ouders/grootouders) d.m.v. beweegactiviteiten en informatie over een gezonde leefstijl.

'Leven als een ADO prof' i.s.m. ADO in de Maatschappij

In september is in samenwerking met ADO in de Maatschappij het project "Leven als een ADO prof" gestart. Met 'Leven als een ADO-prof' hebben we kinderen en jongeren uit de regio de

kans gegeven om de unieke beleving als profvoetballer in een optimale omgeving te ervaren, om hun talenten te ontdekken en competenties te ontwikkelen. Er werden thematische voetbaltrainingen, workshops, ontwikkelingsgesprekken en testmomenten gegeven. Aan het einde van het project hebben we samen met de Stichting Leergeld een voetbaltoernooi georganiseerd voor de deelnemers als afronding.

Peutergym

Wekelijks werd er peutergym georganiseerd waar kinderen tot 4 jaar samen met hun ouders gestimuleerd werden te bewegen onder begeleiding van twee beweegdocenten.

In totaal had de BSV-jeugd aan het einde van het jaar bijna 200 deelnemers aan sportactiviteiten, 160 deelnemers aan clinics op scholen en 120 deelnemers aan sportactiviteiten in de vakanties.

Volwassenen

Begin 2022 hadden we nog te maken met een lockdown, dit betekende dat volwassenen niet op onze binnenlocatie konden sporten. We hadden in 2021 al veel ervaring met het bieden van alternatieven. Zo boden we tijdens de lockdown livestreams aan, waarbij bewoners vanuit de

huiskamer mee konden doen en in beweging bleven. Ook konden bewoners een afspraak maken met een wandelcoach, waardoor bewoners een laagdrempelig aanbod werd geboden om te blijven bewegen. De Buurtsportcoach bleef ook beschikbaar voor beweegadvies op maat tijdens het gezondheidssprekkuur.

Sport- en beweegaanbod

Na de lockdown is er direct gestart met extra promotie en het stimuleren van wijkbewoners en de oud-leden.

Uiteindelijk hebben we in 2022 meer dan 100 bewoners aan het sporten gekregen. Er werd aan het begin van het jaar 20 uur sport- en beweegaanbod georganiseerd, dit werd in de loop van het jaar uitgebreid naar gemiddeld 25 uur sportaanbod. Het aanbod bestond uit: Fitness, yoga, pilates, Zumba, wandelen, fietslessen en BBB. Naast het aanbod in De Mussen hebben we ook 1 les yoga in de week aangeboden op de Jan Lighartschool speciaal voor moeders.

Gezondheidsmarkt

In 2022 is een gezondheidsmarkt georganiseerd, waar toegankelijke en begrijpelijke informatie is gegeven over gezondheid. De gezondheidsmarkt is bezocht door meerdere wijkbewoners. Zij konden terecht voor informatie van GGD

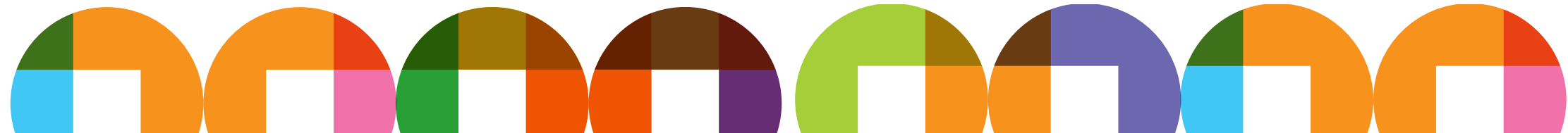

Haaglanden, Uniek Sporten (sporten met een beperking), Wijkz voor welzijns-vragen, Bas van de Goor Foundation over wandelen en diabetes, Diabtv. Bewoners kregen voorlichting, konden workshops en sport- en beweeglessen volgen. Ook konden de bezoekers getest worden op bijvoorbeeld bloeddruk en BMI. Het is enthousiast ontvangen door de samenwerkingspartners en het was mooi om te zien dat deelnemers actief vragen stelden over hun gezondheid. Zeker voor herhaling vatbaar!

Groepsconsulten samen met het medisch en sociaal domein

Twee keer per maand heeft er een medisch groepsconsult bij De Mussen plaatsgevonden waarin een huisarts van

praktijk Akram samen met de buurtsportcoach, diëtist, fysiotherapeut en andere professionals uit het sociale en medische domein samenkwamen. Zij informeerden wijkbewoners, die een risico hebben op het krijgen van diabetes, over het effect van stress, bewegen en voeding op je gezondheid. Naast het verstrekken van informatie is er doorgepakt op de vervolgactie waarin de deelnemers een keuze hadden om verder te gaan met het werken aan hun gezondheid op het gebied van bewegen, voeding, stressreductie of een combinatie van deze factoren. Bij de vervolgacties hielden de deelnemers altijd contact met hun huisarts op het gebied van hun fysieke gezondheid.

STEUN VOOR DE MUSSEN

Het werk van Meester de Bruin werd bijna een eeuw geleden mogelijk gemaakt door de steun van de Haagse Burgerij. Anno 2021 is de steun van fondsen, serviceclubs, burgers en bedrijven voor De Mussen nog steeds van groot belang! Met financiële ondersteuning en vrijwillige inzet kunnen succesvolle activiteiten behouden blijven en nieuwe activiteiten worden ontwikkeld.

Fondsen

Lokale, nationale en Europese fondsen ondersteunden De Mussen in 2022. Hierdoor konden we nieuwe projecten starten. Wij zijn alle fondsen hiervoor zeer erkentelijk!

Steun van donateurs en Haagse bedrijven aan de Talententent!

Ook in 2022 werd het talentontwikkelingsprogramma de Talententent! ondersteund door tal van donateurs, serviceclubs en bedrijven.

OOK U KUNT DE MUSSEN STEUNEN!

Als vrijwilliger of met een donatie.

Kijk voor de verschillende mogelijkheden op onze site:
www.demussen.nl

DE MUSSEN

BALANS

Balans per 31 december 2022 (na resultaatverwerking)

Activa	31 december 2022	31 december 2021
Vlottende activa		
Vorderingen	€ 213.634	€ 522.439
Nog te ontvangen subsidies, bijdragen en subsidies	€ 426.855	€ 720.422
Liquide middelen	€ 441.785	€ 90.177
	€ 1.082.274	€ 1.333.038
	€ 1.082.274	€ 1.333.038

Passiva	31 december 2022	31 december 2021
Stichtingsvermogen	€ 71.149	€ 44.891
Kortlopende schulden		
Crediteuren	€ 76.967	€ 36.651
Belastingen, premies en sociale verzekeringen	€ 94.283	€ 91.044
Terugbetalingsverplichting subsidies en nog te besteden subsidies	€ 140.946	€ 126.016
Overige schulden en overlopende passiva	€ 689.929	€ 1.034.436
	€ 1.011.125	€ 1.288.147
	€ 1.082.274	€ 1.333.038

DE MUSSEN BALANS

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2022	2021
Baten		
Subsidies Gem. Den Haag	€ 1.189.161	€ 1.080.673
Overige projectsubsidies	€ 1.121.574	€ 1.030.691
Overige baten	€ 200.635	€ 115.432
	€ 2.511.370	€ 2.226.796
Lasten		
Personeelskosten	€ 1.173.674	€ 1.277.976
Huisvestingskosten	€ 329.884	€ 333.731
Organisatiekosten	€ 99.599	€ 104.993
Activiteits-/projectkosten	€ 868.694	€ 523.169
Overige baten en lasten	€ 915	€ -727
	€ 2.472.766	€ 2.239.142
Resultaat	€ 38.604	€ -12.346

Hoefkade 602
2526 CM Den Haag

t (070) 388 87 00

info@demussen.nl
www.demussen.nl

